SĂ NE CUNOAŞTEM

PATRIA

MATERIALE ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÎNTUL POLITIC U.T.M.

EDITURA TINERETULUI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

MATERIALE ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITIC U.T.M.

SĂ NE CUNOAȘTEM PATRIA

1960

EDITURA TINERETULUI

I

VIAȚA GREA A MASELOR MUNCITOARE DIN ROMINIA IN TIMPUL REGIMULUI BURGHEZO-MOȘIERESC. LUPTA POPORULUI MUNCITOR SUB CONDUCEREA P.C.R. PENTRU DOBORIREA REGIMULUI BURGHEZO-MOȘIERESC ȘI INSTAURAREA REGIMULUI DEMOCRAT-POPULAR

ACEASTA LECȚIE CUPRINDE URMATOARELE CAPITOLE:

— Inceputurile mișcării muncitorești în țara noastră și primele manifestări de luptă împotriva asupririi și exploatării burghezo-moșierești.
— Avîntul revoluționar al maselor populare din Romînia sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917.
— Crearea P.C.R. — victorie istorică a marxism-leninismului împotriva oportunismului și reformismului în mișcarea muncitorească din Romînia.
— Viața grea a oamenilor muncii înainte de 23 August 1944. Lupta maselor sub conducerea P.C.R. împotriva regimului burghezo-moșieresc. Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din 1933.
— Mobilizarea maselor de către P.C.R. la lupta împotriva fascismului și a războiului antisovietic. Pregătirea și desfășurarea insurecției armate de la 23 August 1944.
— Lupta oamenilor muncii conduși de partid pentru făurirea regimului de democrație populară. Proclamarea Republicii Populare Romîne.

Schimbările uriașe ce au avut loc în cei 16 ani care au trecut de la 23 August 1944 au transformat patria noastră într-o țară cu o nouă orînduire socială — orînduirea socialistă — cu un nou regim politic — regimul de democrație populară, cu o economie înfloritoare, în plin avînt, cu o cultură nouă — socialistă. Republica Populară Romînă se deosebește fundamental de vechea Romînie în care stăpîneau burghezia și moșierimea, deoarece astăzi puterea politică și economică aparține poporului.

Anii care au trecut de la eliberare au fost ani de luptă și de muncă încordată, care au ridicat la o viață nouă masele muncitoare de la orașe și sate. 16 ani reprezintă o perioadă relativ scurtă în viața unui popor, dar în acest răstimp țara noastră a făcut un asemenea salt pe calea progresului, cum n-a fost cu putință în toți anii existenței regimului burghezo-moșieresc.

Poporul romîn, constructor al socialismului, se mîndrește pe drept cuvînt cu mărețele rezultate ale eforturilor sale creatoare pentru dezvoltarea economiei naționale și ridicarea nivelului său de trai material și cultural.

Epoca luminoasă pe care o trăiește astăzi poporul muncitor ne apare într-o strălucire și mai vie, cînd ne amintim cît de amar era traiul oamenilor muncii sub stăpînirea burgheziei și moșierimii.

„Muncă peste puteri și salarii de foame, amenințarea de fiece zi de a se vedea azvîrliți în rîndurile șomerilor, teroare și gloanțe în loc de pîine și drepturi — aceasta era

partea muncitorilor, din truda cărora capitaliștii din țară și de peste hotare îngrămădeau uriașe profituri. Pe spinarea țăranilor, lipsiți de pămînt, de unelte și vite, înglodați în datorii, goi și înfometați, se îmbogățeau moșierii, cămătarii și chiaburii. Cea mai mare parte a intelectualilor ducea o viață de lipsuri și umilințe, izbindu-se de disprețul cu care clasele stăpînitoare priveau cultura națională și talentele poporului." [1]

Pentru tînăra noastră generație, care în marea sa majoritate nu a cunoscut ororile și nenorocirile perioadei dinainte de 23 August 1944, are o mare importanță cunoașterea istoriei țării, a luptei oamenilor muncii pentru eliberarea lor de sub jugul exploatării, a istoriei eroice a Partidului Comunist Romîn, a tradițiilor revoluționare ale clasei noastre muncitoare.

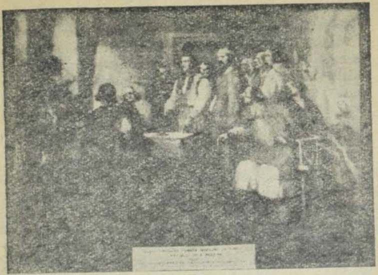
ÎNCEPUTURILE MIȘCĂRII MUNCITOREȘTI ÎN ȚARA NOASTRĂ ȘI PRIMELE MANIFESTĂRI DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA ASUPRIRII ȘI EXPLOATĂRII BURGHEZO-MOȘIEREȘTI

Istoria poporului romîn este istoria luptei neîntrerupte împotriva exploatării și asupririi. Veacuri de-a rîndul poporul nostru a înfruntat cotropirea străină; pe pămîntul pîrjolit de lupte grele oamenii abia reîncepeau să muncească ogoarele, să-și reclădească vetrele distruse și valul unei noi asupriri se abătea asupra lor.

Multe secole, poporul romîn a purtat nenumărate lupte atît împotriva cotropitorilor din afară cît și a asupritorilor din țară, înscriind pagini glorioase în istoria sa eroică.

[1] Gh. Gheorghiu-Dej: A XV-a aniversare a eliberării Romîniei de sub jugul fascist, Editura Politică, 1959, pag. 5–6.

Viața grea din trecut a determinat de nenumărate ori poporul la luptă împotriva asupritorilor.
(În fotografie: Răsculații de la Bobîlna impunînd condiții nobilimii — 1437.)

În 1437 are loc răscoala țăranilor romîni și maghiari din Transilvania împotriva grofilor maghiari și a moșierilor romîni, cunoscută sub numele de răscoala de la Bobîlna; în 1514 pornește o nouă răscoală asemănătoare, condusă de Gh. Doja; în 1784 Horia, Cloșca și Crișan ridică masele de țărani asupriți la lupta împotriva exploatării. În 1821, în Oltenia și Muntenia poporul se ridică din nou la luptă, sub conducerea lui Tudor Vladimirescu, iar în anul 1848 se desfășoară pe întreg teritoriul patriei o intensă luptă pentru desființarea iobăgiei, pentru împroprietărirea clăcașilor, pentru realizarea egalității în drepturi a tuturor cetățenilor și alungarea cotropitorilor străini. Marele luptător democrat-revoluționar N. Bălcescu și alți

luptători de frunte ca Gh. Magheru, Ana Ipătescu, Avram Iancu arătau maselor drumul spre înlăturarea asupririi.

Fiecare din aceste răscoale şi mişcări revoluţionare a însemnat o nouă etapă în lupta poporului pentru o viaţă mai bună, a dus mai departe steagul luptei împotriva asupririi. Clasele dominante, moşierimea şi burghezia, speriate de amploarea luptei maselor, s-au aliat împotriva acestora pentru a le exploata şi asupri mai departe. In timpul revoluţiei de la 1848, temîndu-se de glasul plin de mînie al clăcaşilor, al lucrătorilor tăbăcari, ţesători, tipografi — premergătorii clasei muncitoare de mai tîrziu — burghezia a preferat să nu ducă revoluţia burghezo-democratică pînă la capăt, ci să împartă puterea cu moşierimea, să încheie cu ea o înţelegere pentru a jefui împreună ţara. Această înţelegere a dat naştere, mai tîrziu, coaliţiei burghezo-moşiereşti, cunoscute în istorie sub numele de „monstruoasa coaliţie". Inţelegerea dintre burghezie şi moşierime avea să menţină şi să înăsprească timp de aproape un secol exploatarea maselor de oameni ai muncii, să sporească mizeria vieţii acestora.

După revoluţia de la 1848, începînd din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, pe teritoriul patriei noastre orînduirea capitalistă capătă o dezvoltare mai largă. O dată cu aceasta are loc creşterea numerică a clasei muncitoare, a proletariatului şi făurirea treptată a conştiinţei sale de clasă în focul luptei împotriva exploatării. Trădarea revoluţiei burghezo-democratice de către burghezie a pus în faţa proletariatului sarcina istorică de a duce societatea înainte, de a fi conducătorul şi călăuzitorul transformărilor sociale pe cale revoluţionară.

Exploatat crincen, lipsit de drepturi politice, proletariatul din Romînia începe să se organizeze în vederea luptei pentru o viaţă mai bună pentru toţi cei ce muncesc. *Primele organizaţii ale clasei muncitoare din Romînia apar după anii 1860.* La Timişoara, Arad, Oradea, Reşiţa şi în alte centre industriale iau fiinţă uniuni muncitoreşti, organizaţii de luptă şi de ajutor reciproc ale muncitorilor. In 1872 se constituie „Asociaţia generală a tuturor lucrătorilor din Romînia", care avea şi un ziar al său: „Lucrătorul Romîn". După 1870, muncitorii din porturile Brăila şi Galaţi, minerii din Petroşani şi Valea Jiului, ceferiştii din Gara de Nord din Bucureşti şi de pe şantierul căii ferate Ploeşti-Predeal fac să se audă tot mai puternic glasul de luptă al proletariatului, care organiza primele sale lupte greviste. O serie de intelectuali cu vederi democratice înaintate iau iniţiativa înfiinţării primelor cercuri revoluţionare secrete, unele dintre ele purtînd denumirea de cercuri socialiste, fără însă să aibă destul de clar precizat scopul luptei revoluţionare.

In condiţiile creşterii mişcării muncitoreşti şi ale ascuţirii luptei de clasă, au început să-şi desfăşoare activitatea tot mai multe cercuri revoluţionare muncitoreşti. Sub influenţa lor şi ca urmare a răspîndirii ideilor marxiste[1], se pregătea crearea unui partid al clasei muncitoare din ţara noastră. Astfel, *în aprilie 1893 are loc Congresul de constituire a Partidului social-democrat al muncitorilor din Romînia (P.S.D.M.R.), convocat de organizaţiile profesionale muncitoreşti şi de cercurile socialiste.* Acest eveniment marchează un moment important în istoria mişcării muncitoreşti din ţara noastră. P.S.D.M.R. a reprezentat în acea vreme forţa politică cea mai înaintată din Romînia. El avea un program care conţinea unele revendicări general-democratice ca: vot universal, ziua de lucru de 8 ore, repaos duminical, asigurări sociale, egalitatea în drepturi a femeilor cu bărbaţii etc.

Datorită, însă, faptului că proletariatul industrial din ţara noastră era încă slab dezvoltat, în conducerea

[1] Un rol foarte important în răspîndirea marxismului în Romînia l-a jucat în această perioadă revista „Contemporanul", apărută în 1881.

P.S.D.M.R. au pătruns elemente mic-burgheze oportuniste, care căutau să abată mișcarea muncitorească de la lupta revoluționară, pe calea oportunistă. Din această cauză în interiorul partidului au avut loc lupte puternice între elementele revoluționare și cele oportuniste burgheze, care în 1899 au proclamat dizolvarea partidului, sperînd că astfel vor lichida mișcarea muncitorească revoluționară.

Mișcarea revoluționară nu putea să fie, însă, lichidată prin acest act de trădare. Elementele devotate luptei revoluționare și-au continuat activitatea în cercurile și cluburile muncitorești ca: „Romînia muncitoare", „Clubul muncitorilor din București" și altele.

În 1905 a avut loc prima revoluție din Rusia, care a influențat puternic mișcarea muncitorească din Romînia. În această perioadă muncitorii revoluționari din fruntea cercurilor socialiste, ca I. C. Frimu, Ștefan Gheorghiu, Alecu Constantinescu și alții pun temelia sindicatelor muncitorești din Romînia.

La sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, capitalismul mondial trece în ultimul său stadiu de dezvoltare — stadiul imperialist, cînd se ascut la maximum toate contradicțiile sistemului capitalist.

Dezvoltarea industriei de la începutul secolului al XX-lea, goana după cît mai mult profit a dus la intensificarea exploatării proletariatului din țara noastră. Situația devenea și mai grea, o dată cu accentuarea pătrunderii capitalului străin în principalele ramuri ale economiei. La sate, situația era la fel de grea. Exploatată de moșieri și arendași, de cămătari și negustori, țărănimea romînă se zbătea în ghearele celei mai cumplite mizerii; 31% din populația satelor locuia în bordeie sau locuințe sărăcăcioase cu o singură încăpere, iar foametea, epidemiile de tifos, pelagra și scorbutul secerau sute de mii de locuitori ai satelor. Pe lîngă situația economică excepțional de grea, țărănimea romînă suferea și

de pe urma lipsei de drepturi politice, a metodelor birocratice și polițienești de administrare, a corupției existente în aparatul de stat, a abuzurilor și samavolniciilor de tot felul săvîrșite de instituțiile statului burghez, începînd chiar cu justiția. Toate acestea au aprins vîlvătaia marilor răscoale țărănești din 1907, care au atras în vîltoarea lor aproape întreaga țărănime, de la un capăt la altul al țării și s-au extins cu o repeziciune uimitoare din sat în sat, din județ în județ. În multe locuri țărănimea răsculată era sprijinită și de muncitori.

Răscoala din 1907 a fost înăbușită în sînge de către burghezo-moșierime și monarhie. Au fost asasinați peste 11.000 de țărani, iar alte zeci de mii au fost arestați și condamnați la ani grei de închisoare. În același timp s-a dezlănțuit o cruntă teroare și împotriva mișcării muncitorești.

Răscoala a demonstrat că în rîndurile țărănimii se află mari resurse revoluționare, dar totodată a arătat că, fără alianța strînsă cu clasa muncitoare, fără conducerea luptelor de către clasa muncitoare, în frunte cu partidul ei revoluționar, năzuințele țărănimii de a căpăta pămînt și libertate nu pot fi înfăptuite.

În anii premergători primului război mondial și în timpul războiului au loc o serie de acțiuni muncitorești, îndeosebi eroica manifestație a muncitorilor din Galați, din 13 iunie 1916. Sîngeroasa reprimare a demonstrației de la Galați și asasinarea celor 9 muncitori în frunte cu Spiridon Vrînceanu și Pascal Zaharia, departe de a-i intimida pe muncitorii revoluționari, au fost semnalul unor puternice demonstrații de protest la București, Ploești, Brăila etc., al unei greve la Galați, la care au luat parte 15.000 de muncitori.

Primul război mondial, dezlănțuit de cercurile imperialiste în scopul jafului și anexiunii de teritorii, a însemnat un moment deosebit de greu în lupta revoluționară a clasei

muncitoare din țara noastră, ca și de pretutindeni. Elementele înaintate ale clasei noastre muncitoare s-au opus țelurilor imperialiste pe care burghezia romînă urmărea să le realizeze prin intrarea Romîniei în război. Muncitorii demonstrau pentru pace și pîine, împotriva războiului imperialist. Agravînd suferințele maselor muncitoare, războiul imperialist a grăbit creșterea maturității politice a acestora, contribuind la crearea condițiilor pentru avîntul revoluționar al mișcării muncitorești.

AVÎNTUL REVOLUȚIONAR AL MASELOR POPULARE DIN ROMÎNIA SUB INFLUENȚA MARII REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE 1917

In această perioadă are loc evenimentul de cotitură în istoria omenirii : Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, înfăptuită de muncitorii și țăranii din Rusia, sub conducerea încercatului Partid Comunist (bolșevic). Victoria revoluției proletare din Rusia, răspîndirea în masă a lozincilor luptei pentru pace, împotriva războiului imperialist, pentru puterea muncitorească-țărănească, pentru împărțirea pămîntului, au dus la creșterea valului de lupte revoluționare din Romînia.

Măreața zi de 7 Noiembrie 1917 a însemnat și pentru muncitorii și țăranii din Romînia o cotitură în viața lor. In întreaga lume se făuresc partide comuniste după exemplul gloriosului partid comunist creat de Lenin în Rusia.

Și în țara noastră luaseră ființă grupuri comuniste care îndemnau masele la luptă pentru pace, pentru pămînt, pentru puterea muncitorească-țărănească, și le cereau să întărească solidaritatea cu proletariatul rus. Mase din ce în ce mai largi urmau aceste chemări. In vreme ce burghezia și

moșierimea din Romînia, în cîrdășie cu clasele exploatatoare din țările imperialiste, participau la intervenția contrarevoluționară din Rusia Sovietică, muncitorii și țăranii romîni erau de partea luptei pentru apărarea primului stat socialist din lume, mulți luînd parte alături de Armata Roșie la lupta împotriva intervenționiștilor. Un mare număr de muncitori și țărani romîni în haine militare fraternizează cu Armata Roșie și formează la Odesa, Poltava, Kiev unități revoluționare romînești, care luptă împotriva forțelor contrarevoluționare.

In țară mișcarea revoluționară, sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a luat un nou avînt ; se intețesc grevele, demonstrațiile de stradă, luptele politice de masă. Astfel, în octombrie 1918 în Valea Jiului s-au înființat sfaturi muncitorești și o gardă muncitorească. La 13 decembrie, în același an, are loc o puternică manifestație muncitorească în Piața Teatrului Național din București, în timpul căreia au căzut răpuși de gloanțe peste 100 de muncitori. In 1920 luptele sînt în creștere și culminează cu greva generală din luna octombrie, la care au luat parte peste 200.000 de oameni. Muncitorii s-au ridicat la luptă pentru condiții mai bune de viață, și de muncă, împotriva stării de asediu, a măsurilor samavolnice ale guvernului care aresta pe conducătorii muncitorimii, sigila sediile muncitorești, introdusese un sever regim militar în fabrici.

Experiența grevei generale din 1920 a arătat mai mult ca oricînd proletariatului din Romînia necesitatea de a avea în fruntea sa un partid politic revoluționar, marxist-leninist, capabil să-l conducă în lupta pentru răsturnarea puterii burgheziei și moșierimii.

Sub influența luptei muncitorimii, în multe locuri țăranii intră cu forța pe moșii, izlazuri și în pădurile boierilor, începînd să-și facă singuri dreptate. Se ridică la luptă și unele elemente revoluționare din armată. Masele muncitoare din

Transilvania și din întreaga Romînie, în frunte cu grupurile comuniste, au salutat cu bucurie revoluția proletară din martie 1919 din Ungaria și s-au ridicat cu hotărîre împotriva intervenției militare contrarevoluționare organizată de burghezia romînă și maghiară la ordinul și cu sprijinul marilor puteri imperialiste.

CREAREA P.C.R. — VICTORIE ISTORICĂ A MARXISM-LENINISMULUI ÎMPOTRIVA OPORTUNISMULUI ȘI REFORMISMULUI ÎN MIȘCAREA MUNCITOREASCĂ DIN ROMÎNIA

În acești ani ai avîntului revoluționar are loc un larg proces de clarificare ideologică și politică în sînul mișcării muncitorești din țara noastră. Putreziciunea regimului burghezo-moșieresc, starea de spirit revoluționară care cuprinsese masele largi au constituit pentru elementele revoluționare un prilej hotărîtor spre o mai bună organizare și manifestare pe arena politică. Poziția și lupta revoluționară a grupurilor comuniste erau tot mai mult susținute de masa largă a membrilor vechiului partid socialist. Grupurile comuniste pregăteau intens ținerea unui congres pentru transformarea partidului socialist în partid comunist și afilierea lui la Internaționala a III-a Comunistă.

La 8 mai 1921 a avut loc la București prima ședință a Congresului în care, prin voința imensei majorități a delegaților, a fost întemeiat Partidul Comunist din Romînia și s-a votat afilierea la Internaționala a III-a Comunistă.

Crearea P.C.R. a ridicat pe o treaptă nouă, superioară, lupta clasei muncitoare pentru răsturnarea regimului burghezo-moșieresc, pentru cucerirea independenței naționale, împotriva subjugării imperialiste a țării. După cum a arătat tov. Gh. Gheorghiu-Dej, *crearea P.C.R. a însemnat o victorie istorică a marxism-leninismului împotriva oportunismului și reformismului din mișcarea muncitorească din Romînia.*

Partidul Comunist din Romînia s-a constituit astfel ca un partid marxist-leninist, revoluționar, pe baza principiilor organizatorice, ideologice și politice leniniste, după modelul Partidului Comunist din Rusia, făurit de Lenin.

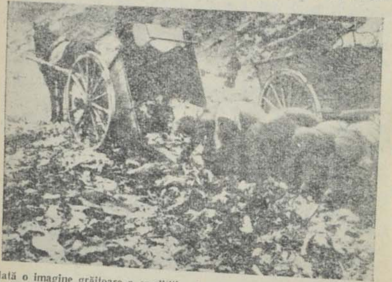
În 1922, Uniunea Tineretului Socialist, care încă după primul Congres al P.C.R. devenise o organizație revoluționară, marxist-leninistă a tineretului muncitor din Romînia, se afiliază la Internaționala Tineretului Comunist și mai tîrziu se transformă în Uniunea Tineretului Comunist din Romînia. Sub conducerea partidului, U.T.C. a înscris pagini glorioase în istoria luptei eroice pentru zdrobirea orînduirii burghezo-moșierești. În anii grei ai ilegalității, U.T.C. a mobilizat masele de tineret la luptă împotriva asupririi și exploatării. În această luptă mulți tineri au căzut eroic, jertfindu-și viața pentru cauza dreaptă a poporului muncitor.

Speriate de avîntul mișcării muncitorești și temîndu-se de influența crescîndă a comuniștilor în rîndul maselor, burghezia și moșierimea au scos, în 1924, Partidul Comunist din Romînia în afara legii. Multe cadre de conducere ale P.C.R. au fost arestate, sediile partidului închise, ziarele confiscate. Dar partidul n-a încetat nici o clipă lupta. El își organizează munca pe baze noi, potrivit cerințelor luptei ilegale, conspirative, asigurîndu-și continuitatea activității chiar în împrejurările cele mai grele. În anii care au urmat, în condițiile sălbaticei reprimări a mișcării muncitorești, comuniștii strîng mai mult legătura lor cu masele muncitoare, înființînd organizații legale de masă ca: Blocul Muncitoresc Țărănesc, Ajutorul Roșu, Liga Drepturilor Omului, Comitetele de amnistie și altele. Masele urmează cu încredere cuvîntul partidului.

VIAȚA GREA A OAMENILOR MUNCII ÎNAINTE DE 23 AUGUST 1944. LUPTA MASELOR SUB CONDUCEREA P.C.R. ÎMPOTRIVA REGIMULUI BURGHEZO-MOȘIERESC. EROICELE LUPTE ALE CEFERIȘTILOR ȘI PETROLIȘTILOR DIN 1933

În anii 1929—1933, cînd sistemul capitalist a fost zguduit de criza economică mondială, Romînia, datorită înapoierii ei economice, rămășițelor feudale din agricultură și dependenței sale față de imperialiștii străini, a fost lovită deosebit de puternic de această criză.

Valoarea producției globale industriale a Romîniei s-a redus aproape la jumătate; de asemenea producția de cărbune. Cele mai importante uzine metalurgice și-au stins furnalele. Fabricile și-au redus masiv producția, iar unele

Iată o imagine grăitoare a condițiilor de viață a multor mii de oameni în timpul regimului burghezo-moșieresc, lăsați pradă celei mai negre mizerii. Flămînzi și zdrențăroși, lipsiți de posibilitatea de a munci, ei își căutau hrana în gropile de gunoi.

chiar și-au închis porțile. Peste 50.000 de muncitori industriali au fost aruncați în brațele șomajului, care a cuprins și alte categorii sociale ca: intelectuali, funcționari, proletari agricoli etc. Din cauza reducerii masive a salariilor și creșterii impozitelor, nivelul de trai al oamenilor muncii a scăzut cu peste 40%, iar salariile învățătorilor și pensiile nu se mai plăteau cu lunile.

Ziua de lucru a muncitorului (13—18 ore) se desfășura în condiții neînchipuit de grele, fiind lipsit de cele mai elementare măsuri de igienă și de securitate a muncii. Capitalistul își sporea astfel profitul pe seama sănătății și vieții muncitorului. Din salariile de foame, se mai opreau și amenzile care curgeau cu nemiluita pe capul muncitorilor.

Condițiile de muncă, din cele mai ticăloase, erau peste tot aceleași sub regimul burghezo-moșieresc.

Criza economică s-a răsfrînt deosebit de puternic în agricultură, care, la rîndul ei era agravată de nerezolvarea problemei agrare, de existența rămășițelor feudale. Criza a provocat o scădere catastrofală a prețurilor la cereale; producția de grîu și porumb a scăzut; suprafețe mari au rămas neînsămînțate. Între 1930—1932 a avut loc cea mai hoțească deposedare de pămînt a țăranilor de către chiaburi și moșieri. Numai în fostul județ Constanța proprietatea moșierească a crescut de la 61.500 ha pămînt la 85.000 ha într-un termen foarte scurt.

Deposedarea țărănimii de pămînt se vede foarte clar din faptul că 25.000 moșieri și chiaburi aveau tot atîta pămînt cît 2.500.000 țărani.

În timp ce familia regală, care poseda 150.000 ha pămînt de cea mai bună calitate, huzurea și se îmbuiba din bunurile produse de masele muncitoare, în satele romînești existau 40.000 bordeie, peste 1 milion case din pămînt dintre care 660.000 aveau doar o singură încăpere.

In satele romîneşti, în care un medic revenea la 8.160 locuitori, se aflau cei mai mulţi bolnavi de tuberculoză, de sifilis, de pelagră, de paludism etc., pe care-i înregistrase statistica burgheză pe acea vreme.

De asemenea, în satele romîneşti trăiau milioane de analfabeţi. Ţara noastră număra în perioada dinaintea lui 23 August 1944 cifra ruşinoasă de 4.000.000 analfabeţi.

Ţăranul sărac nu consuma pe atunci decît 1,5 kg de zahăr şi 10—12 kg de carne pe an.

Datoriile ţăranilor către băncile capitaliste şi către cămătarii satelor crescuseră enorm în perioada crizei economice.

Guvernele burghezo-moşiereşti au recurs la cele mai variate manevre pentru a arunca greutăţile crizei economice pe spinarea maselor populare. Pentru a putea plăti împrumuturile scadente şi dobînzile uriaşe către capitaliştii străini, precum şi pentru menţinerea profiturilor capitaliştilor romîni, guvernul naţional-ţărănist a trecut la aplicarea cunoscutelor „curbe de sacrificiu" care constau în reducerea masivă a salariilor muncitorilor şi funcţionarilor şi în concedieri în masă. În acelaşi timp, guvernul naţional-ţărănist ducea o politică profascistă, de pregătire a războiului împotriva Uniunii Sovietice.

Tineretul muncitor din fabrici şi de pe ogoare, tinerii săraci din şcoli şi universităţi duceau şi ei o viaţă de mizerie, erau şi ei supuşi aceluiaşi regim de sîngeroasă exploatare, fiind folosiţi ca mînă de lucru mai ieftină sau fiind lăsaţi pradă foamei, şomajului şi mizeriei.

Condiţiile în care erau obligaţi să muncească copiii, precum şi salariile de mizerie pe care le primeau acei pe care exploatarea nemiloasă îi arunca atît de tineri în fabrici, erau înfiorătoare. În ziarul „Clopotul" din 1930 se pot citi următoarele rînduri zguduitoare, care sună ca un puternic act de acuzare la adresa burgheziei: „La fabrica

Şomaj — condiţii „confortabile" de dormit pe malul Dîmboviţei sau pe scările azilului de noapte, iată chipul autentic al raiului pe care-l oferea regimul burghezo-moşieresc oamenilor muncii.

de sticlă „Geamul Moldovei" (Hîrlău) lucrează 50—60 copii între 9 şi 14 ani, recrutaţi din satele din împrejurimile Hîrlăului... Nici nu se poate imagina starea acestor copii... Nici unul nu rezistă mai mult de 2—3 ani, după care devin epave vii. Accidentele se ţin lanţ. Toţi sînt desfiguraţi de

arsuri..." Și în alte locuri puteau fi întîlnite situații asemănătoare. De pildă la depoul C.F.R. Cluj munca era la fel de grea. Tinerii muncitori erau puși să lucreze de la 7 și jumătate dimineața pînă la douăsprezece noaptea, iar a doua zi trebuiau să reînceapă lucrul tot la 7 și jumătate dimineața, fiind însă plătiți numai pentru 8 ore din cele 17—18 cîte lucrau în realitate.

Zguduitoare imagine a unor vremuri apuse pentru totdeauna. Copii fără copilărie, îmbătrîniți prematuriu de muncă istovitoare și mizerie în întreprinderile capitaliste. Băiatul din fotografie trudea pentru o bucată de pîine într-o mină din Lupeni. Acesta este „raiul" capitalist.

Criza economică a ascuțit enorm contradicțiile de clasă. Încă de la începutul anului 1929 au avut loc o serie de greve și manifestații, care au culminat cu marea grevă a minerilor de la Lupeni din august 1929. În 1932 a avut loc o mare demonstrație a muncitorilor ceferiști din București, urmată de greve la Reșița, Arad, Galați, precum și de mitinguri și manifestații ale muncitorilor petroliști din Ploești.

Singura forță revoluționară care se afla în fruntea maselor și le îndruma spre o luptă consecventă împotriva exploatării capitaliste, a mizeriei crescînde, era Partidul Comunist din Romînia, cu ajutorul organizațiilor de masă conduse de el. Partidul comunist s-a ridicat consecvent în apărarea intereselor vitale ale maselor populare și a luat în mîinile sale conducerea marilor lupte muncitorești ce aveau să urmeze. În anii aceia cumpliți de jefuire și exploatare crîncenă, țărănimea muncitoare a avut un singur tovarăș și prieten — clasa muncitoare, iar lupta ei a fost condusă de partidul comunist care purta prin bezna exploatării și asupririi steagul luptei pentru dreptate și libertate. Întărindu-și unitatea și coeziunea, partidul a mobilizat masele muncitoare la lupta împotriva regimului burghezo-moșieresc. *Congresul al V-lea al P.C.R., care a avut loc la sfîrșitul anului 1931, a constituit un moment de cotitură în viața partidului nostru.* Congresul a făcut o justă apreciere a poziției forțelor de clasă, a clarificat caracterul, sarcinile și forțele motrice ale revoluției din Romînia, respingînd toate teoriile oportuniste și tezele sectariste. Făcînd o analiză marxist-leninistă a situației din țara noastră, congresul a arătat că Romînia se găsea în fața desăvîrșirii revoluției burghezo-democratice, în care rolul conducător nu putea să-l aibă decît proletariatul, că sarcina acestei revoluții consta în a dobori cu forța puterea de stat burghe-

Azi aceste tablouri — simbol de necomentat al mizeriei au dispărut sub schelele a sute de blocuri moderne, impunătoare. (In fotografie: Aspect al cartierului muncitoresc Grivița în timpul regimului burghezo-moșieresc.)

zo-moșierească și a instaura dictatura revoluționar-democratică a proletariatului și țărănimii.

In acești ani, burghezia și moșierimea făceau noi pași pe calea totalei înrobiri economice și politice a Romîniei de către puterile imperialiste. Vînzarea principalelor bogății ale țării, concesionarea celor mai de seamă surse de venit național unor trusturi străine, încheierea unor contracte scandaloase cu oamenii de afaceri americani, englezi etc. sînt încununate de instituirea unui control străin, direct, asupra bogățiilor țării și treburilor statului romîn. Printre măsurile luate de controlorii străini au fost: concedierea a 30% din salariați, aplicarea a trei curbe de sacrificiu care aveau să scadă salariile cu 60% și alte măsuri de acest fel, care au dus la creșterea șomajului, la adîncirea mizeriei maselor de muncitori și țărani.

Singurul partid care chema masele muncitoare vlăguite și înfometate să se unească și să se ridice la lupta pentru pîine, pace, libertate, împotriva înrobirii economice a țării, împotriva transformării Romîniei într-un cap de pod al războiului antisovietic a fost Partidul Comunist din Romînia.

Partidul a organizat și condus în acești ani luptele muncitorilor ceferiști și petroliști care au culminat cu marile greve din ianuarie-februarie 1933.

Puțin timp după Congresul al V-lea al P.C.R. a fost constituit Comitetul de acțiune pe țară al muncitorilor ceferiști în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej, care a organizat și condus luptele din februarie 1933.

La 16 februarie 1933 greva ceferiștilor de la Grivița a fost înăbușită în sînge. Conducătorii grevei au fost ares-

Impotriva mizeriei și a fascismului clasa muncitoare din țara noastră a dus o luptă eroică. Luptele ceferiștilor de la Grivița-1933 au înscris o pagină glorioasă în istoria poporului nostru. (Reproducere după tabloul pictorului Miklosy.)

tați și li s-a înscenat un proces, fiind condamnați la ai grei de închisoare. Sub îndrumarea partidului comunis procesul s-a transformat, prin cuvîntul acuzaților, în frunt cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, într-un zdrobitor act d acuzare împotriva întregii orînduiri politice și economic de atunci, împotriva burgheziei și moșierimii și împotriv imperialismului.

Lupta muncitorilor ceferiști a avut un puternic răsune internațional, fiind prima manifestare antifascistă de mas după venirea la putere a hitlerismului în Germania.

Cu ocazia eroicelor lupte din februarie 1933 proletaria tul s-a dovedit încă o dată ca fiind singura clasă capabil să conducă pe oamenii muncii de la orașe și sate în lupt împotriva exploatatorilor, pentru apărarea independente naționale a țării.

MOBILIZAREA MASELOR DE CĂTRE P.C.R. LA LUPTA ÎMPOTRIVA FASCISMULUI ȘI A RĂZBOIULUI ANTISOVIETIC. PREGĂTIREA ȘI DESFĂȘURAREA INSURECȚIEI ARMATE DE LA 23 AUGUST 1944

În anii următori, burghezia și moșierimea din Romînia, de teama intensificării luptei maselor conduse de partid, au început să se orienteze tot mai mult spre fascism, au întețit pregătirile de război împotriva Uniunii Sovietice, război pus la cale de întreaga reacțiune internațională. Aceasta a dus la scăderea continuă a nivelului de trai al maselor.

Partidele politice ale burgheziei și moșierimii acordau protecție și subvenții organizațiilor fasciste. În condițiile fascizării țării și ale accelerării pregătirilor de război, sarcina centrală care se punea în fața P.C.R. era organizarea unui front larg de luptă împotriva fascismului și războiului criminal îndreptat împotriva Uniunii Sovietice. Au luat

ființă în acești ani organizații legale de masă ca: Liga muncii, Comitetul național-antifascist, Asociația amicii U.R.S.S., Comitetul antifascist romîn și altele, care au dus în păturile cele mai largi îndemnul, îmbărbătarea și chemările la luptă lansate de partidul comunist. Folosind orice posibilitate de activitate legală, P.C.R. și-a intensificat activitatea în rîndurile clasei muncitoare, ale țărănimii muncitoare, ale intelectualității progresiste și naționalităților conlocuitoare.

În aceste condiții, partidul acorda o mare însemnătate unității mișcării muncitorești, întăririi frontului unic proletar, creării și consolidării unui larg front popular antifascist. Dar conducătorii partidelor burghezo-moșierești, susținuți de trădătorii oportuniști, de șefii de dreapta ai social-democrației, perseverau pe linia trădării naționale și a politicii antipopulare, respingînd orice propunere în vederea creării unui front popular antifascist.

În anii 1936—1937 P.C.R. a dobîndit unele succese pe linia închegării frontului popular antifascist. La lupta comuniștilor s-au alăturat unele organizații locale ale P.S.D., Frontul Plugarilor și MADOSZ (Uniunea oamenilor muncii maghiari din Romînia). Aceasta a dus la înfrîngerea partidelor fasciste și reacționare în alegerile parțiale care au avut loc la Hunedoara, Mehedinți, ca și în alegerile comunale din București, Ploești, Iași, unde în locul candidaților partidelor fasciste și reacționare au fost aleși candidații susținuți de Frontul Popular.

Însuflețit de spiritul internaționalismului proletar, proletariatul din Romînia a luat parte activă la lupta internațională dusă împotriva fascismului. Sute de voluntari romîni antifasciști au plecat în Spania, înrolați în brigăzile internaționale pentru apărarea tinerei republici spaniole.

Lupta dîrză a comuniștilor pentru apărarea intereselor vitale ale poporului a atras ura claselor stăpînitoare, care

au organizat represiuni sîngeroase împotriva celor mai dîrji luptători antifasciști. In închisori ca Doftana, Jilava, Aiud, Mislea etc. zăceau mulți luptători comuniști condamnați la ani grei de temniță, supuși unui regim barbar de către burghezie și moșierime.

In anul 1938, în Romînia a fost instaurată dictatura regală a lui Carol al II-lea, dictatură care exprima interesele grupurilor celor mai reacționare ale claselor stăpînitoare. Cu încuviințarea acestora și din inițiativa Germaniei hitleriste, țării noastre îi este impus în 1940 odiosul dictat de la Viena, prin care nordul Transilvaniei a fost smuls Romîniei și cedat Ungariei hortiste. Singurul partid care s-a ridicat împotriva dictatului de la Viena și a mobilizat masele la luptă și la demonstrații de protest a fost partidul comuniștilor.

Neavînd suficientă încredere în capacitatea dictaturii regale de a înfrînge lupta poporului romîn împotriva înrobirii naționale și războiului antisovietic ce se pregătea, burghezia și moșierimea romînă, împreună cu Gestapoul hitlerist, aduc la putere pe legionari și pe Antonescu, care instaurează o dictatură militară-fascistă. Granițele țării sînt larg deschise ocupației hitleriste. Romînia intră astfel cu totul în sfera de influență a hitlerismului: Siguranța și Serviciul secret al statului romîn trec sub conducerea directă a Gestapoului; legionarii dezlănțuie în țară o teroare cumplită care a luat proporții mari, culminînd cu bestialitățile din timpul rebeliunii din ianuarie 1941.

In același timp, exploatarea oamenilor muncii s-a înăsprit și mai mult, condițiile de muncă devenind din ce în ce mai grele.

* * *

In 1941 poporul romîn a fost mînat de către clica antonesciană, împotriva voinței sale, în războiul criminal anti-

sovietic. Interesele naționale ale poporului romîn au fost subordonate de către vîrfurile reacționare burghezo-moșierești țelurilor criminale ale hitlerismului înrobitor de popoare. Griul și petrolul romînesc, ca și alte bogății ale țării, au fost puse la dispoziția mașinii de război fasciste. Tineretul, floarea poporului romîn, a fost transformat în carne de tun și pus la dispoziția Germaniei hitleriste. Aproape n-a rămas cămin în care războiul de jaf și cotropire să nu fi adus jalea și doliul.

In aceste clipe grele pentru țară și popor, partidul comunist a fost acela care a organizat lupta maselor împotriva dictaturii militaro-fasciste și a războiului antisovietic. Partidul Comunist Romîn, analizînd situația creată de împingerea Romîniei în război și poziția diferitelor clase și pături sociale față de fascism, a hotărît mobilizarea și unirea tuturor forțelor antifasciste în vederea formării unui larg front național, împotriva dictaturii fasciste și a războiului. In platforma din 6 septembrie 1941 partidul a lansat chemarea: „Frontul unic național al poporului romîn împotriva ocupanților fasciști și a clicii militare fasciste în frunte cu trădătorul Antonescu!" Această chemare a fost larg răspîndită în mase prin presa ilegală, prin manifeste, prin postul ilegal de radioemisie „Romînia Liberă".

Istorica victorie de la Stalingrad obținută de Armatele Sovietice a schimbat cursul întregului război mondial; ofensiva de pe frontul sovietic a dat un puternic imbold tuturor patrioților din țara noastră ca și din lumea întreagă în lupta antifascistă, a stimulat organizarea și desfășurarea luptelor pentru eliberarea țărilor cotropite de fascism, a arătat perspectiva inevitabilă a prăbușirii Germaniei hitleriste.

Cu toată teroarea sîngeroasă dezlănțuită de dictatura fascistă antonesciană, de Gestapou, lupta maselor populare împotriva criminalului război antisovietic era în continuă

creștere. In această luptă și-au jertfit viața eroi ca tinerii comuniști Filimon Sîrbu, Petre Gheorghe și alții.

Meritul Partidului Comunist Romîn constă în faptul că, înfruntînd multiplele greutăți și teroarea fascistă, cu toate că în conducerea sa se strecuraseră o perioadă de timp și unele elemente trădătoare, a știut să păstreze legătura cu masele largi și să le pregătească pentru doborîrea dictaturii fasciste.

Principala forță socială care se opunea războiului era clasa muncitoare. In transporturi și în uzine, muncitorii, sub îndrumarea partidului, au trecut la acte de sabotare a producției de război. In multe fabrici de armament muncitorii au declarat grevă, au refuzat să lucreze ca mobilizați pe loc, au fost incendiate depozite de armament și muniții, au fost atacate baracamente hitleriste etc.

Alături de clasa muncitoare și la îndemnul ei, un număr tot mai mare de țărani au sabotat livrările forțate de produse agricole menite să aprovizioneze mașina de război hitleristă, au ascuns cerealele și vitele, au refuzat să plătească impozitele, au atacat trenuri cu cereale și alimente destinate Germaniei hitleriste.

Tineretul, ale cărui interese erau lovite de război, se împotrivea încorporărilor sau refuza să plece pe front.

In rîndurile armatei, formată din muncitori și țărani, creștea și se întărea un puternic curent fățiș antihitlerist, potrivnic războiului antisovietic. La îndemnul P.C.R. s-au ridicat la lupta antihitleristă un număr însemnat de intelectuali patrioți.

In condițiile dictaturii fasciste, cadrele de bază ale partidului, în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej, însuflețite de o încredere profundă în forțele clasei muncitoare și ale poporului, în victoria Uniunii Sovietice asupra fascismului, avînd o perspectivă clară asupra situației în care se afla țara noastră, au trasat linia directoare și sarcinile care se

Lupta eroică a poporului nostru pentru libertate și o viață mai bună nu a putut fi stăvilită de nici o forță a burgheziei. Fotografia de față reprezintă un aspect al luptei gărzilor patriotice pentru izgonirea cotropitorilor în timpul insurecției armate din august 1944.

puneau în fața partidului în vederea răsturnării dictaturii fasciste și trecerii Romîniei de partea coaliției antihitleriste. In ciuda condițiilor extrem de grele de activitate, cadrele de bază ale partidului din închisori, împreună cu cadrele devotate din afară, conlucrînd strîns, au curățat la 4 aprilie 1944 conducerea partidului de elementele trădătoare, asigurînd astfel condițiile pentru o și mai largă desfășurare a muncii politice în vederea mobilizării la luptă a tuturor forțelor patriotice în jurul partidului, pentru a asigura conducerea fermă de către partid a acestei lupte. Fără acțiunea de la 4 aprilie 1944 n-ar fi fost posibilă pregătirea și organizarea insurecției armate de la 23 August 1944, pe baza planului dinainte elaborat de partid, n-ar fi fost posibilă unirea forțelor patriotice în jurul și sub conducerea partidului.

Făurirea la 1 mai 1944 a unității de acțiune a clasei muncitoare în cadrul Frontului Unic Muncitoresc a înlesnit clasei muncitoare îndeplinirea misiunii istorice de a strînge în jurul ei toate forțele patriotice în lupta împotriva fascismului. Astfel s-a putut trece, în condițiile înaintării victorioase a Armatei Sovietice eliberatoare, la pregătirea și înfăptuirea insurecției armate de la 23 August 1944.

Formațiunile patriotice de luptă, înarmate, organizate și pregătite de partid, au arestat căpeteniile guvernului fascist; împreună cu unitățile armatei, ele au dezarmat unitățile hitleriste și au asigurat apărarea Capitalei. Armata romînă, împotriva voinței regelui și a partidelor burghezo-moșierești, răspunzînd chemării forțelor patriotice, conduse de P.C.R., a trecut de partea poporului, alăturîndu-se fără șovăire Armatei Sovietice în războiul contra Germaniei hitleriste, pentru eliberarea Romîniei.

Insurecția armată de la 23 August 1944, răsturnarea dictaturii militare-fasciste a constituit o cotitură istorică în viața poporului romîn.

Insurecția armată de la 23 August 1944 a fost rodul îndelungatului proces al luptelor social-politice din țara noastră, în decursul cărora partidul comunist s-a dovedit singura forță politică capabilă să mobilizeze și să organizeze masele largi ale poporului romîn, în frunte cu clasa muncitoare, să le conducă la lupta pentru răsturnarea dictaturii militare-fasciste și izgonirea cotropitorilor hitleriști. *Victoria insurecției armate de la 23 August a însemnat începutul revoluției populare care a dus la instaurarea regimului democrat-popular în țara noastră.* 23 August 1944 a devenit astfel cea mai mare sărbătoare națională din istoria Romîniei.

LUPTA OAMENILOR MUNCII CONDUȘI DE PARTID PENTRU FĂURIREA REGIMULUI DE DEMOCRAȚIE POPULARĂ. PROCLAMAREA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

În perioada de după 23 August 1944, partidul comunist a stabilit ca obiectiv politic principal al forțelor revoluționare izolarea de mase a partidelor reacționare și instaurarea unui guvern democratic care să reprezinte interesele cele mai arzătoare ale maselor populare. De instaurarea unui guvern democratic depindea îndeplinirea celorlalte sarcini revoluționare ale acestei etape. Principala forță socială care lupta după 23 August 1944 pentru un guvern democratic era clasa muncitoare. Obiectivele principale ale luptei sale erau: lichidarea rămășițelor fasciste din interiorul țării și continuarea luptei alături de Armata Sovietică pînă la victoria finală asupra fascismului; smulgerea pămîntului din stăpînirea moșierilor, înlăturarea de la putere a claselor reacționare, democratizarea țării.

În cursul înfăptuirii acestor obiective ale revoluției populare s-a cimentat și mai mult alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare. Supusă decenii de-a rîndul unei crunte exploatări economice și asupriri politice de către moșieri și capitaliști, greu lovită prin pierderea a sute de mii de oameni în război, țărănimea muncitoare ura regimul de jaf burghezo-moșieresc, ura pe hitleriști și pe toți slujitorii acestora. Țărănimea s-a alăturat luptei clasei muncitoare pentru distrugerea rînduielilor nedrepte.

Avînd în fruntea sa partidul comunist, clasa muncitoare din țara noastră a putut să mobilizeze și să conducă în revoluție, pe lîngă țărănimea muncitoare, toate celelalte forțe democratice, patriotice, interesate în dezvoltarea țării pe drumul prefacerilor democratice. *Forțele revoluționare și democratice s-au unit în jurul proletariatului, condus de*

P.C.R., în cadrul Frontului Național Democrat (F.N.D.) pe *baza unei platforme propuse în septembrie 1944 de partidul comunist*. Bucurîndu-se de sprijinul maselor și ducînd o luptă aprigă împotriva reacțiunii, F.N.D. a cucerit, curînd după înființarea sa, unele poziții în guvern și în aparatul de stat. Cu toate acestea, majoritatea în guvern și în aparatul de stat mai era încă deținută de forțele reacționare.

Deși în această perioadă (23 August 1944 și 6 martie 1945) partidul era în minoritate în guvern, această „minoritate" se sprijinea însă pe forța partidului în plină dezvoltare, pe clasa muncitoare, pe masele largi ale țărănimii sărace și mijlocașe.

Forța maselor populare, organizate și conduse de partidul comunist, s-a vădit într-o serie de acțiuni înfăptuite de ele, peste capul și împotriva ordinelor date de guvernele reacționare Sănătescu și Rădescu. Intr-un mare număr de județe ca: Dolj, Teleorman, Constanța, Mehedinți, Bacău, Brăila etc. masele populare mobilizate și conduse de partidul comunist au luat cu asalt prefecturile și primăriile, au alungat pe primarii și prefecții reacționari și au instalat în locul acestora oameni aleși de popor. Astfel, prin voința și lupta revoluționară a maselor, a început în țara noastră democratizarea aparatului de stat.

Fără să mai aștepte vreo lege de reformă agrară, a cărei legiferare regele și guvernul Rădescu o împiedicau pe toate căile, țăranii muncitori, însuflețiți de chemarea partidului comunist, au trecut în masă la împărțirea pămînturilor moșierești pe care robiseră atîta amar de vreme. In întreaga țară, comitetele țărănești de reformă agrară, cu sprijinul echipelor de muncitori trimise de partid la sate, au confiscat și împărțit țăranilor săraci pămînturile moșierești. Astfel s-a întărit și mai mult alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, sub conducerea clasei muncitoare, alianță care a avut un rol hotărîtor în înfrîngerea reacțiunii burghezo-

moșierești și în zădărnicirea uneltirilor imperialiste, în crearea și consolidarea regimului de democrație populară în țara noastră.

La chemarea partidului comunist, în lupta pentru un regim democratic s-au pus în mișcare cele mai largi mase populare de la orașe și sate. In toate colțurile țării s-au desfășurat demonstrații la care masele cereau instaurarea unui guvern cu adevărat democratic. *Lupta revoluționară a maselor, condusă de P.C.R., a dus la alungarea guvernului cu majoritate reacționară al lui Rădescu și la instaurarea, la 6 martie 1945, a unui guvern democratic, condus de dr. Petru Groza, în care reprezentanții clasei muncitoare ocupau un loc precumpănitor.*

Guvernul democrat a legiferat reforma agrară, definitivind prin lege împărțirea pămînturilor moșierești țăranilor fără pămînt sau cu pămînt puțin.

Partidul și guvernul, întregul popor muncitor, și-au concentrat eforturile pentru lichidarea înapoierii economice în care se aflau industria și agricultura, a haosului financiar provocat de capitaliști, pentru refacerea și dezvoltarea economiei naționale.

Conferința națională a P.C.R. din octombrie 1945 a avut în centrul preocupărilor sale problemele refacerii și dezvoltării economiei naționale și în primul rînd industrializarea și electrificarea țării.

Masele muncitoare urmau cu hotărîre politica partidului. Aceasta s-a vădit îndeosebi cu prilejul alegerilor din noiembrie 1946. Platforma-program elaborată de P.C.R. a avut un puternic ecou în rîndurile celor mai largi pături sociale, care și-au exprimat adeziunea și hotărîrea lor de a lupta pentru aplicarea ei. In ziua de 19 noiembrie 1946, pentru prima dată în Romînia aveau loc alegeri cu adevărat libere. Dînd dovadă de încredere și atașament față de regimul democrat-popular, față de P.C.R. conducătorul recunoscut și iubit al

maselor, aproape 7.000.000 de cetățeni au participat la vot. Această masivă participare la alegeri, nemaiintilnită pină atunci în istoria țării noastre, era o dovadă în plus a faptului că regimul democrat-popular corespunde în întregime intereselor poporului muncitor și că acesta era hotărît să-l susțină și să-l apere.

După victoria politică în alegerile din 1946, a avut loc un proces de întărire continuă a regimului democrat-popular, a unității de acțiune a clasei muncitoare, a alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare. In această perioadă, pe baza propunerilor Partidului Comunist Romîn, guvernul democrat a adoptat o serie de măsuri legislative care să servească intereselor fundamentale ale poporului, măsuri economice și politice îndreptate spre refacerea economiei naționale. Deși acestea nu lichidau baza economică a capitalismului, ele aveau totuși un caracter anticapitalist din ce în ce mai pronunțat.

La consolidarea economiei noastre naționale a contribuit în mare măsură ajutorul frățesc acordat de Uniunea Sovietică. Acordurile economice încheiate cu U.R.S.S. au avut o deosebită importanță nu numai pentru refacerea și dezvoltarea economiei, dar și pentru întărirea independenței de stat a țării, amenințată de planurile de înrobire ale cercurilor imperialiste.

Maturizarea politică a clasei muncitoare, întărirea alianței cu țărănimea muncitoare, succesele mari economice și politice au pus din ce în ce mai mult la ordinea zilei problema cuceririi depline de către clasa muncitoare a puterii politice. In parlament și în guvern mai rămăseseră, după cum se știe, elemente burgheze, iar reacțiunea internă și internațională mai avea încă un sprijin în monarhie. In aceste condiții, existența în parlament și în guvern a reprezentanților burgheziei, împreună cu regele, constituia o piedică în calea revoluției. Zdrobind rînd pe rînd forțele reacționare din viața politică a țării, clasa muncitoare, condusă de partid, a trecut la sfîrșitul anului 1947 la cucerirea deplină a puterii politice. *La 30 decembrie 1947 a fost înlăturată monarhia și proclamată Republica Populară Romînă, ca formă de stat a dictaturii proletariatului.*

Cucerirea puterii politice în stat și instaurarea dictaturii proletariatului au deschis în fața poporului muncitor perspectivele trecerii la etapa socialistă a revoluției, la înfăptuirea operei mărețe de construire a socialismului în patria noastră.

TEME PENTRU DISCUȚII

1. Inceputurile mișcării muncitorești în țara noastră și primele manifestări de luptă împotriva asupririi și exploatării burghezo-moșierești. Răscoalele țărănești din 1907.
2. Avintul revoluționar al maselor populare din Romînia sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917.
3. Importanța istorică a creării Partidului Comunist din Romînia.
4. Viața grea a oamenilor muncii în timpul regimului burghezo-moșieresc. Despre condițiile de muncă și de trai.
5. Lupta maselor sub conducerea P.C.R. împotriva regimului burghezo-moșieresc. Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din 1933.
6. Mobilizarea maselor de către P.C.R. la lupta împotriva fascismului și a războiului antisovietic.
7. Actul de la 23 August 1944 și importanța lui istorică. Lupta poporului muncitor sub conducerea P.C.R. pentru instaurarea regimului de democrație populară.

Bibliografie

Gh. Gheorghiu-Dej — *30 de ani de luptă a partidului*, Articole și cuvîntări, Editura Politică, 1956, ed. a IV-a, pag. 260—392.

Gh. Gheorghiu-Dej — *A XV-a aniversare a eliberării Romîniei de sub jugul fascist*, Editura Politică, 1959.

Gh. Gheorghiu-Dej — *Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la Congresul al III-lea al Partidului*, Editura Politică, 1960, pag. 5—7.

DE N-AI FI TU...

de VICTOR TULBURE

Şi fără tine soare-ar fi pe cer,
Invăpăind cu aur dimineaţa —
Căldură însă-ar da pentru boier...
Doar tu, partid, ne încălzeşti viaţa.

Şi fără tine holdele se coc —
Bogaţii însă ar culege rodul,
Nădejdea ni s-ar stinge sub obroc...
Doar tu, partid, poţi sătura norodul!

Şi fără tine muguri cresc în pom,
Iar muma din durere ne dă viaţă...
Tu omului conştiinţă-i dai că-i om,
Puteri să lupte-i dai şi-i dai povaţă.

De n-ai fi tu, zadarnic ar fi mai,
Căci frunţile ne-ar fi întunecate
Şi inima ne-ar fi de putregai
Şi fără cîntec, fără libertate!

CÎNTEC DE DREPTATE

de EUGEN FRUNZĂ

Am rîvnit o floare de pe coastă
Ce-nflorise din durerea mea;
Aş fi vrut culoarea-i, să mă vindec,
Şi bătui spre dînsa cale grea.

Sîngerînd m-am căţărat în preajmă-i,
Ea miji-n podoaba albei rochi...
Cînd dădui să o privesc de-aproape,
Mă lovi stăpînul peste ochi...

Mă lovi cu biciul peste ochi!...

Mi-am dorit izvorul de sub munte
Ca să-mi spele rănile adînci;
Aş fi vrut să beau din pumni răcoarea,
Să-mi astîmpăr setea lîngă stînci.

Şi m-am dus... Cucernic m-aplecai
Peste unda-i proaspătă şi pură...
Cînd dădui arşiţa să mi-o sting
Mă lovi stăpînul peste gură!...

Mă lovi cu biciul peste gură!...

Intîlnii pădurea şi-am voit
Să mă culc în umbră, lîngă cetini,
Şi o creangă tînără să rup
Să o duc în vale, la prieteni...

Fericit ca un copil am tins
Brațele-mi spre creanga jucăușă...
Cînd dădui cu mîna s-o ajung
Mi-a pus lanț stăpînul și cătușă !...

Mi-a pus lanț la mînă și cătușă !...

Să-mi fi pus nădejdea-n rugăciune ?
Ori prin glod să mă fi dus aiurea ?
Eh, simții în inimă cum cheamă
Floarea, și izvorul, și pădurea,

Și-am lovit ! Și mi-am făcut dreptate !...
Unde-mi ești, călăule cu bici,
Să-ți arăt cum frige și cum doare
De-ai veni o floare să mi-o strici ? !...

Doar o floare de-ai veni să-mi strici !

PRIVESC DIN DOFTANA

Versuri de TEODOR RUDENCO — Melodie populară rusă

Privesc din Doftana prin gratii de fier,
Departe, în zare, un petic de cer,
E cerul sub care, închisă și ea,
Se mistuie-n chinuri tovarășa mea.

Puternici și tineri și plini de avînt
Cerut-am noi muncă și-un loc pe pămînt,
Dar nu ne lăsară ciocoii pe noi
Și-n lupta cea grea am căzut amîndoi.

Acum stau în fiare bătut și flămînd,
Ea zace bolnavă, abia răsuflînd.
Călăii ne-omoară în ghearele lor,
Să nu ne întoarcem 'napoi la popor.

Ah ! spargeți-mi zidul și lanțul sfărîmați,
Să zbor ca un șoim peste-nalții Carpați,
Să-mi string înc-o dată tovarășa mea
Și iar să m-avînt în lupta cea grea.

II

POPORUL MUNCITOR CONDUS DE PARTID, STAPIN AL BOGAȚIILOR ȘI FRUMUSEȚILOR PATRIEI NOASTRE. PARTICIPAREA LA CONTINUA VALORIFICARE A BOGAȚIILOR PATRIEI — DATORIE PATRIOTICA A TINERETULUI

ACEASTĂ LECȚIE CUPRINDE URMĂTOARELE CAPITOLE:

I

- Așezarea și întinderea țării noastre
- Varietatea și frumusețea formelor de relief (munți, dealuri, cîmpii)
- Apele
- Împărțirea administrativă a R.P.R.
- Despre poporul romîn și limba lui

II

- Bogățiile solului
- Bogățiile subsolului

„Tineretul nostru trebuie învățat să cunoască și să iubească minunatele frumuseți și bogății ale țării noastre. Pămîntul Patriei noastre ne oferă tot ceea ce trebuie pentru a face viața omului bogată și fericită. Avem cîmpii mănoase, al căror rod poate fi înzecit. În măruntaiele pămîntului nostru se găsesc: petrol, fier, cărbune și alte comori încă necercetate. Avem căderi de apă, a căror putere, încă neîmblînzită, poate pune în mișcare sute de uzine pe întreg întinsul țării... Să aprindem în sufletul fiecărui tînăr mîndria de stăpîn al acestor bogății nesecate și rîvna de a le pune în slujba poporului, pentru binele omului, pentru înflorirea Patriei noastre."

GH. GHEORGHIU-DEJ

Din cuvîntarea rostită la Congresul Învățătorilor din R.P.R. — 10 aprilie 1952

I

Patria este țara unde trăim și muncim, cîmpiile și dealurile, munții și apele, cu fabricile și minele, întreprinderile, gospodăriile agricole și lăcașurile de cultură ridicate de miinile harnice ale poporului. Patria înseamnă locul unde se creează bunurile materiale și spirituale ale țării.

Tineretul nostru, educat de partid în spiritul comunismului, știe că patria înseamnă în primul rînd poporul romîn, milioanele de oameni ai muncii care prin eforturile lor pun în valoare toate bogățiile țării noastre, fac să înflorească și să devină din ce în ce mai frumoasă Republica Populară Romînă.

Noţiunea de *patrie* ne reînvie în acelaşi timp în minte tot trecutul de luptă, toate suferinţele, toată revolta poporului nostru împotriva asupritorilor şi exploatatorilor, toată vitejia şi neînfricarea sa, toată gloria de care s-a acoperit. Cuvîntul *patrie* ne evocă amintirea străbunilor care s-au ridicat la luptă să apere acest pămînt, udat de sînge, sudoare şi lacrimi, sau să-l elibereze de exploatatori şi schingiuitori.

Cînd rostim cuvîntul *patrie*, gîndul se îndreaptă cu recunoştinţă, cu admiraţie şi dragoste către comunişti şi partidul comuniştilor, care au preluat şi ridicat mai sus steagul luptei revoluţionare, către eroii clasei muncitoare ca Ştefan Gheorghiu, Pavel Tcacenco, Ilie Pintilie, Haia Lifşiţ, Filimon Sîrbu, Lazăr Grünberg şi mulţi alţii care au luptat şi s-au jertfit pentru libertatea şi fericirea poporului, pentru doborîrea regimului burghezo-moşieresc şi instaurarea orînduirii socialiste, în care poporul muncitor să fie stăpînul tuturor bogăţiilor solului şi subsolului.

Cînd vorbim despre *patrie*, gîndul ni se îndreaptă cu dragoste şi recunoştinţă către partidul clasei muncitoare — Partidul Muncitoresc Romîn — a cărui politică exprimă interesele oamenilor muncii, şi care organizează, mobilizează şi conduce poporul nostru din victorie în victorie, pe drumul construirii socialismului şi comunismului, al făuririi unei vieţi îmbelşugate şi fericite.

Stăpînitorii de altădată ai bogăţiilor patriei noastre şi ai bunurilor pe care poporul nostru le producea n-aveau nimic comun cu patria. Pentru ei patria nu însemna decît ţara în care se lăfăiau, storcînd profituri de pe urma muncii celor asupriţi, exploatînd bogăţiile acestor meleaguri. Pe drept cuvînt, înfierînd trădarea şi mîrşăvia exploatatorilor, Tudor Vladimirescu arăta că *„Patria se cheamă norodul şi nu tagma jefuitorilor.“*

Politica trădătoare a burgheziei şi moşierimii romîne a transformat patria noastră într-o semicolonie a imperialiş-

ţilor apuseni, care dispuneau după bunul lor plac de bogăţiile ţării şi de soarta poporului.

Masele populare au iubit însă ţara lor scumpă, au apărat-o de cotropitori şi nu şi-au precupeţit viaţa atunci cînd a fost nevoie, apărînd pămîntul strămoşesc.

Adevărata independenţă naţională şi-a căpătat-o patria noastră o dată cu eliberarea de sub jugul fascist.

În condiţiile înaintării victorioase a armatelor sovietice, Partidul Comunist Romîn a organizat şi condus insurecţia armată de la 23 August 1944, care a constituit începutul revoluţiei populare — revoluţie ce a instaurat puterea politică a clasei muncitoare în alianţă cu ţărănimea muncitoare, şi a trecut toate bogăţiile patriei în stăpînirea întregului popor. La cîrma statului au fost chemaţi adevăraţii reprezentanţi ai celor care muncesc în uzine, fabrici, în mine şi pe ogoare — muncitorii, ţăranii şi intelectualii legaţi de popor — cei mai buni fii ai poporului nostru.

Poporul nostru muncitor, strîns unit în jurul partidului, a făurit un stat nou, statul oamenilor muncii — Republica Populară Romînă, iar stăpînitorii de altădată, exploatatorii, au fost alungaţi de la putere pentru totdeauna.

Eliberat de sub povara exploatării de orice fel, condus de partidul lui drag — Partidul Muncitoresc Romîn — poporul muncitor, ca un bun gospodar şi stăpîn al bogăţiilor ţării, şi-a concentrat forţele pentru dezvoltarea şi înflorirea patriei sale. De la un capăt la altul al patriei s-au ridicat şi se înalţă zi de zi alte şi alte uriaşe construcţii — şantiere ale păcii, ale orînduirii noi pe care o făurim: socialismul — orînduirea fericirii şi bunăstării întregului popor muncitor.

Tinerii patriei noastre, educaţi în spiritul patriotismului socialist, îşi iubesc cu ardoare patria, partidul, regimul democrat popular, care întruchipează puterea oamenilor muncii; ei ştiu că toate bogăţiile ţării, precum şi tot ceea ce se construieşte, aparţin celor ce muncesc, şi aceasta îi însufle-

ţeşte să lupte din toate puterile pentru a contribui din plin la clădirea patriei noastre socialiste, din ce în ce mai bogată şi mai frumoasă, spre fericirea întregului popor muncitor.

AŞEZAREA ŞI INTINDEREA ŢĂRII NOASTRE

Republica Populară Romînă se află aşezată în partea de sud-est a Europei şi are o suprafaţă de 237.500 km pătraţi.

Din punct de vedere al populaţiei este a zecea din Europa, numărind (la 1 iulie 1959) 18.029.000 locuitori, dintre care peste două treimi locuiesc la sate şi aproape o treime la oraşe.

Cu cine se învecinează Republica Populară Romînă? La nord-est ne învecinăm cu o mare prietenă — Uniunea Sovietică, ţara socialismului victorios. Poporul nostru a trăit de-a lungul veacurilor în înţelegere şi prietenie cu popoarele rus şi ucrainean.

In 1877, ca şi mai înainte, poporul rus a dat un ajutor însemnat poporului nostru în lupta pentru scuturarea jugului otoman.

Poporul nostru nu va uita niciodată lupta eroică dusă de armatele sovietice pentru eliberarea ţării noastre de sub robia fascistă, cum nu va uita niciodată ajutorul frăţesc pe care ni l-a acordat şi ni-l acordă marea noastră vecină şi prietenă U.R.S.S. pentru construirea socialismului.

Prietenia cu Uniunea Sovietică şi cu celelalte ţări ale lagărului socialist este chezăşia construirii cu succes a societăţii socialiste şi comuniste.

La nord-vest şi vest ne învecinăm cu R. P. Ungară. Odinioară clasele stăpînitoare maghiare şi romîne au căutat să învrăjbească cele două popoare. Dar în nenumărate rînduri,

oamenii muncii romîni şi unguri şi-au dat mîna şi s-au ridicat împreună împotriva stăpînilor unguri, romîni şi a tuturor celor care îi asupreau fără deosebire, şi pe unii şi pe alţii.

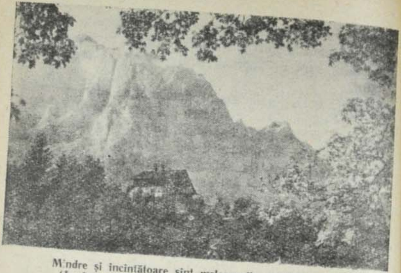
Astăzi, în regimul nostru democrat-popular, oamenii muncii de naţionalitate maghiară din ţara noastră, înfrăţiţi cu poporul romîn, luptă împreună, sub conducerea P.M.R., pentru desăvîrşirea construirii socialismului, pentru înflorirea patriei comune, Republica Populară Romînă, iar cele două popoare libere — din patria noastră şi din Republica Populară Ungară — păşesc mînă în mînă în marea familie a ţărilor socialiste, pe drumul belşugului şi al fericirii, pe drumul socialismului.

La vest şi sud-vest avem ca vecină Republica Populară Federativă Iugoslavia, de al cărui popor ne leagă o veche prietenie.

In sud ţara noastră se mărgineşte cu Republica Populară Bulgară. Legăturile noastre de prietenie cu poporul bulgar datează de multe sute de ani. Acum, cînd păşim alături pe acelaşi drum comun — drumul socialismului — prietenia s-a cimentat şi a devenit de nezdruncinat.

VARIETATEA ŞI FRUMUSEŢEA FORMELOR DE RELIEF
(Munţi, dealuri, cîmpii)

Cu toate că suprafaţa sa nu este prea mare, R.P.R. are o mare varietate de forme de relief. Ceea ce constituie însă originalitatea pămîntului R.P.R. este armonizarea sa geografică. In jurul Podişului Transilvaniei, care ocupă partea centrală a ţării, se întinde inelul de piatră al munţilor Carpaţi, împodobiţi cu păduri de brad şi de molid. In jurul acestora urmează brîul dealurilor subcarpatice, avînd mai ales culmile îmbrăcate cu frumoase păduri de foioase. La perife-

Mîndre şi încîntătoare sînt meleagurile patriei noastre.
(In fotografie: muntele Coştila văzut din Buşteni.)

ria ţării se găseşte treapta cea mai joasă a reliefului, cîmpiile însorite, cu ogoare mănoase sau păşuni.

Fiecare dintre cele trei forme principale de relief ocupă cam aceeaşi întindere: munţii 30% ; dealurile şi podişurile 37% ; iar cîmpiile 33% din suprafaţa ţării. Dacă am predie de 350 m deasupra nivelului mării. Această varietate de relief explică bogata haină vegetală şi constituie în acelaşi timp o condiţie favorabilă valorificării întregului spaţiu, chiar şi al înălţimilor munţilor, sub forma activităţii păstoritului pe întinsele păşuni alpine.

Pe pămîntul R.P.R. se pot deosebi două regiuni muntoase distincte, atît ca poziţie cît şi ca vîrstă geologică şi înfăţişare. In centrul ţării se situează Carpaţii, munţi tineri, mai înalţi şi mai accidentaţi, iar în nordul Dobrogei, Masivul Dobrogean, munţi mai vechi, roşi de vremuri şi reduşi la proporţiile unor dealuri.

Munţii Carpaţi se împart în trei grupe: Carpaţii Răsăriteni (Orientali), Carpaţii Sudici (Meridionali) şi Carpaţii Apuseni (Occidentali).

Carpaţii Răsăriteni sînt situaţi între hotarul de nord şi valea rîului Prahova. Masivele cele mai importante sînt: Munţii Rodna (cu piscurile Pietrosul — 2.305 m, şi Inăul — 2.280 m), munţii Bistriţei, munţii Ceahlău (cu piscul Ceahlău, de 1904 m), munţii Ciucaş (1956 m), munţii Căliman.

In partea de vest a Carpaţilor Răsăriteni se întinde un lanţ de munţi vulcanici — cel mai mare din Europa. Carpaţii Răsăriteni au în subsolul lor bogate zăcăminte minerale: cărbuni, la Comăneşti; minereuri, în munţii vulcanici din nord; minereuri de mangan etc.

Carpaţii Sudici sînt cuprinşi între rîul Prahova şi depresiunea Timiş-Cerna. Aceşti munţi sînt grupaţi în patru masive: *Bucegi*, cu piscul Omul — 2.507 m; *Făgăraş* cu piscurile Moldoveanu — 2.543 m şi Negoiul — 2.535 m, Paring cu piscul Paringul Mare — 2.518 m şi masivul Retezat, cu piscul Peleaga — 2.509 m.

Carpaţii Meridionali au în subsolurile lor mai puţine zăcăminte — cele mai importante sînt cărbunii din bazinul Petroşani.

Carpaţii Apuseni se întind în partea de apus a ţării, de la Dunăre pînă la Someş, şi se împart în trei grupe principale: munţii Banatului, masivul Poiana Ruscă, cu piscul Padeş, de 1.378 m şi munţii Apuseni propriu-zişi, cu piscul Bihor de 1.848 m.

Caracteristica cea mai importantă a acestor munţi o constituie bogăţia lor în zăcăminte minerale: fier (în munţii Banatului şi Poiana Ruscă), cărbune superior (în munţii Banatului), aur şi argint (în munţii Apuseni propriu-zişi).

Rîurile, care străpung Carpaţii de-a curmezişul, formează văi atît de strîmte (chei) încît apa se zbate furioasă

intre stinci, oferind omului nu numai priveliști de nespusă și sălbatică frumusețe, dar și o bogată sursă energetică. Cele mai vestite sînt Cheile Turzii, Bicazului, Dîmboviciorei, Ialomicioarei, Bistriței, Mureșului (la Zam), Prahovei, Oltului, Jiului și Cernei. De-a lungul multora din acestea se strecoară drumuri de cale ferată, unele din ele creații minunate ale muncii pline de voință și dîrzenie a tineretului nostru, educat și condus de partid, ca de pildă linia de cale ferată Bumbești-Livezeni de pe Valea Jiului.

Frumusețea munților noștri constă nu numai în semeția înălțimilor stîncoase, ci și în înfățișarea domoală a culmilor înveșmîntate în covoare țesute în verdele cel mai felurit; aceste diferențe de culoare le dau pădurile de fag, mesteacăn, brad, molid și pin.

Frumusețile munților noștri sînt atît de numeroase și felurite încît umplu de încîntare sufletul oricărui om care le vede.

„...Ori încotro te-ai uita — scrie marele patriot Nicolae Bălcescu zugrăvind măreția și frumusețea munților noștri — vezi culori felurite, ca un întins curcubeu și tabloul cel mai încîntător farmecă vederea. Stînci prăpăstioase, munți uriași ale căror vîrfuri mîngîie norii, păduri întunecoase, lunci înverzite, livezi mirositoare, văi răcoroase, gîrle a căror limpede apă curge printre cîmpiile înflorite, pîraie repezi, care mugind groaznic se prăvălesc în cataracte printre acele amenințătoare stînci de piatră ce plac vederii și o înspăimîntă totodată."

In munți întîlnim peșterile, o podoabă prețioasă a Carpaților. Aceste peșteri au cîteodată intrări monumentale, dar de cele mai multe ori de-abia în adîncul lor se deschid în fața ochilor priveliști de-a dreptul uimitoare: săli vaste și înalte de zeci de metri, cascade înspumate, lacuri cristaline, nenumărate și întortocheate cotloane și galerii secundare — o întreagă lume de vis, adevărate palate subterane.

Lunecînd din stîncă în stîncă, vijelioase la munte sau molcome la șes, rîurile îmbogățesc minunatele peisaje ale patriei.
(In fotografie: Valea Vișeului-Maramureș.)

Dintre cele mai frumoase peșteri aflate în bogații noștri munți cităm: monumentala peșteră Ialomicioara, în Bucegi, Scărișoara (în care se găsește un ghețar din vremuri

străvechi) în Munții Apuseni și Mereștii, în Ardeal, aceasta din urmă avînd peste o sută de bolți subterane. Dar cea mai lungă și maiestuoasă peșteră, o adevărată înlănțuire de palate subterane, este Comarnicul, în Banat.

Una din podoabele munților noștri sînt lacurile de mare înălțime. Cele mai multe sînt în masivul Retezat, unde se află Bucura, cel mai mare lac de munte din țara noastră, situat la 2.041 m înălțime.

Frumusețile munților noștri pot fi admirate și de pe potecile sau drumurile de mare înălțime care străbat Carpații și care dau, prin însăși unda lor șerpuitoare, un farmec deosebit întregii priveliști.

Nu mai puțin pitorești sînt trecătorile joase, pe cursul apelor, cum sînt: trecătoarea Oltului, între Turnu Roșu și Cozia; a Jiului, între Livezeni și Bumbești; a Bicazului, a Prahovei etc.

*
* *

Munții sînt încinși cu un brîu de dealuri și podișuri alcătuite din roci nisipoase sau argiloase, cu înălțimi de 300—800 m. Pe spinările lor domoale, omul harnic a plantat vii și livezi de pomi fructiferi, iar în văi a clădit case. În vremea regimului burghezo-moșieresc o mare parte din dealuri au fost complet despădurite, tăierile fiind aici mai lesnicioase și deci mai puțin costisitoare. Astăzi, regimul democrat-popular poartă o deosebită grijă pentru păstrarea și sporirea acestei mari avuții a țării noastre — pădurile. Tineretul de la sate și orașe, răspunzînd chemării Uniunii Tineretului Muncitor, participă cu înflăcărare la opera de împădurire, redînd frumusețea și bogăția dealurilor și a munților pustiiți în mod barbar de nesfîrșita poftă de cîștig a capitaliștilor băștinași sau străini. Împăduririle vor atrage

o schimbare simțitoare a climei și vor înlătura seceta din regiunile de cîmpie.

Dealurile din țara noastră prezintă tablouri de o încîntătoare frumusețe prin forma lor regulată și prin veșmîntul de fîneață și pomi fructiferi. În subsolul dealurilor se găsesc bogate zăcăminte de petrol, sare, cărbuni și altele.

O altă formă de relief sînt cîmpiile — grînarul țării noastre. Cele mai întinse cîmpii sînt: cîmpia Dunării, cîmpia Tisei și cîmpia Moldovei, la stînga Siretului. Păduri de stejar, fag și salcîmi colorează în verde proaspăt peisajul cîmpiilor; pe alocurea lunci răcoroase, ape curgătoare și lacuri bogate în pește.

Cea mai întinsă cîmpie a patriei noastre este cîmpia Dunării, aflată în sudul țării, de-a lungul Dunării.

Gospodăriile agricole de stat și S.M.T.-urile, gospodăriile agricole colective și întovărășirile au izbutit să schimbe înfățișarea dezolantă de altădată a acestei cîmpii; holdele de grîu, semănăturile de porumb cuprind suprafețe uriașe; plantele industriale: inul, cînepa, rapița etc. întind fîșii multicolore printre lanurile galbene de cereale. Ici-colo, culturi de orez irigate sau culturi de bumbac albite de roada coaptă, răsfrîng în vasta cîmpie imaginea hărniciei țăranului eliberat de exploatarea moșierului și chiaburului.

Dobrogea lăsată în paragină de regimul de exploatare burghezo-moșieresc a înflorit în anii democrației populare ca o minunată grădină.

Călătorul care n-a mai străbătut de mult aceste meleaguri aproape că nu le-ar mai recunoaște. A dispărut vechea înfățișare tristă, sărăcăcioasă. Case noi, arătoase, în care a pătruns electricitatea și radioul, străzi îngrijite, cîmpii întinse — fără haturi — pe care muncesc cu dragoste țăranii înfrățiți, oameni fericiți, acesta este peisajul noii Dobroge, care a devenit unul din principalele grînare ale patriei.

Pămîntul patriei noastre e scăldat de o rețea deasă de ape curgătoare și de circa 2.500 de lacuri, iar în partea de răsărit a Dobrogei de Marea Neagră.

In majoritatea lor rîurile își au izvoarele în Carpați și străbat toate formele de relief, curgînd din centrul țării către hotarele ei. Văile lor care taie munții, formînd trecători, au ușurat construcția șoselelor și a căilor ferate.

Cele mai mari rîuri ale țării sînt: Mureș, Prut, Olt, Siret, Someșul Mare, Ialomița, Argeș.

Colectorul principal al apelor de pe teritoriul Rominiei este Dunărea, cea mai importantă apă curgătoare din patria noastră.

Dunărea își face intrarea în țară prin cel mai impresionant defileu din Europa, lung de 130 km, sculptat între Carpați și Balcani. De o rară frumusețe și măreție în sălbăticia lor sînt „Cazanele" și „Porțile de Fier", porțiuni din acest defileu, unde Dunărea se îngustează și curge foarte repede.

Scăpînd din strînsoarea munților, Dunărea își lărgește albia și în cîmpie formează numeroase bălți. Dunărea, împreună cu lacurile și bălțile din luncă și Deltă, constituie cel mai important domeniu piscicol al țării. O mare importanță o are forța apelor sale, dar mai ales faptul că ea este o valoroasă cale navigabilă.

Pe teritoriul patriei noastre se află numeroase lacuri și bălți. Printre cele mai importante se numără lacul Snagov — în apropierea orașului București, Techirghiol și Mangalia — în Dobrogea, balta Ialomiței și Brăila.

Marea Neagră. Ca întindere Marea Neagră este o mare mijlocie, avînd o suprafață de 411.540 km², adică aproape de două ori cît teritoriul țării noastre. Ea comunică cu Marea Mediterană, de unde se deschid căi de comunicație maritime cu tot restul lumii.

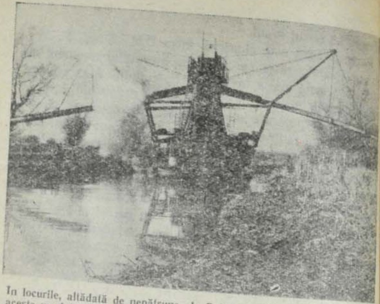
Marea Neagră este cuprinsă între U.R.S.S., R. P. Romînă, R. P. Bulgară și Turcia. Zona litoralului romînesc al Mării Negre este foarte favorabilă pescuitului. Marea Neagră are o mare importanță în dezvoltarea comerțului nostru cu alte țări și pentru comerțul de tranzit, deoarece unele țări din Europa centrală ca Ungaria, Cehoslovacia, Austria folosesc porturile romînești pentru importul și exportul lor.

Marea Neagră mai constituie și un important loc de odihnă și refacere a sănătății oamenilor muncii. Pe litoral se află numeroase localități balneare, în care petreceau altădată moșierii și capitaliștii împreună cu odraslele lor. Azi, la Mamaia, Eforie, Vasile Roaită etc. complexele de vile construite în anii puterii populare, elegant amenajate și înzestrate cu cel mai modern utilaj medico-sanitar, sînt puse la îndemîna oamenilor muncii.

*
* *

Rîurile, lacurile și bălțile care împînzesc teritoriul Romîniei sînt bogate în pește.

Apele noastre constituie o importantă bogăție naturală pentru că prin debitul și cursul lor repede devin, la intervenția omului, o nesecată sursă producătoare de energie. Pentru a exploata această energie a apelor curgătoare — căreia i se mai spune și „cărbunele alb" — în anii regimului de democrație populară s-au construit sau sînt în curs de construire hidrocentrale, cum sînt cele de la Moroieni (regiunea Ploești), Sadu (regiunea Stalin) și mai cu seamă marea hidrocentrală „V. I. Lenin" de la Bicaz (în Moldova, pe rîul Bistrița), care va produce anual

In locurile, altădată de nepătruns ale Deltei, omul socialismului a adus aceste mașini moderne de recoltare a stufului și după cum se vede din fotografie peisajul capătă un nou farmec.

430.000.000 kWh, alimentind cu electricitate industria, orașele și satele din Moldova.

O bogăție mare a bălților și Deltei Dunării este stuful. In trecut stuful era folosit doar la acoperirea caselor, la diferite impletituri sau la arderea in sobe. Astăzi, prin tehnica nouă și printr-o valorificare rațională a devenit o valoroasă materie primă a industriei. Ca urmare a acordului incheiat in 1956 intre Republica Populară Romînă, Republica Democrată Germană, Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Populară Polonă se construiesc in comun fabrici care vor folosi multiplu și rațional imensele rezerve de stuf din Delta Dunării. Din stuf se va obține celuloză pentru hirtie, viscoză pentru mătase și lină artificială, rășină sintetică, plăci pentru construcție etc.

IMPARȚIREA ADMINISTRATIVA A R.P.R.

Pentru o bună administrare, țara noastră este impărțită in regiuni, raioane și comune, conduse de sfaturile populare. Sfaturile populare sint organe locale ale puterii de stat, alese prin vot universal, egal, direct și secret.

Regiunile țării noastre sint următoarele: Bacău, Baia Mare, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Hunedoara, Iași, Oradea, Pitești, Ploești, Regiunea Autonomă Maghiară, Stalin, Suceava și Timișoara. Regiunile sint impărțite in 192 raioane. Orașul București — capitala patriei noastre — este impărțit in 8 raioane orășenești.

DESPRE POPORUL ROMIN ȘI LIMBA LUI

Poporul romin s-a format pe teritoriul Daciei, in veacurile primului mileniu al erei noastre, in urma unei indelungate conviețuiri intre locuitorii acestui teritoriu, dacii, și populațiile noi stabilite aici, romanii și mai tirziu slavii.

Ca urmare, limba poporului romin este și ea rezultatul unui amestec al limbii strămoșilor noștri — dacii — cu cea latină. Structura gramaticală a limbii noastre, precum și baza vocabularului (fondul principal de cuvinte) sint moștenite din limba latină. Contribuția vechilor slavi la formarea limbii romine a fost foarte insemnată. Ea se vădește nu numai in mulțimea cuvintelor slave din vorbirea noastră, ci și in faptul că aceste cuvinte au o largă intrebuințare.

Nu există popor care să trăiască in completă izolare față de celelalte. Datorită legăturilor care se stabilesc intre ele, popoarele se influențează reciproc. Astfel și limba ro-

mînă a suferit influențe de la vecinii bulgari, ruși, sîrbi, unguri, turci și greci, ca și influențe germane. Nici una din aceste influențe n-a fost masivă — dar fiecare din ele a contribuit la îmbogățirea limbii. Limba romînă de azi este deosebit de armonioasă; poporul a păstrat-o, în ciuda străduințelor claselor stăpînitoare din trecut, care căutau să impună o limbă schimonosită, împestrițată cu grecisme, franțuzisme etc.

Iubirea, dragostea de natură, vitejia, ura față de boier și de jecmănitorii turci și-au găsit expresia în poezia populară. Ea a atins adevărate culmi de frumusețe, ca în acea cunoscută și minunată baladă romînească, „Miorița":

„Pe un picior de plai,
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor în vale
Trei turme de miei
Cu trei ciobănei..."

Un rol însemnat în îmbogățirea limbii romîne l-au avut, îndeosebi în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, marii scriitori romîni ca: Bălcescu, Alecsandri, Eminescu, Creangă, Caragiale, Coșbuc, Odobescu, Vlahuță, precum și scriitorii contemporani M. Sadoveanu, T. Arghezi și alții, care exprimînd năzuințele poporului și inspirîndu-se din creațiile sale au realizat opere nemuritoare. Tineretul trebuie să iubească și să cultive cu respect limba romînă.

Poporul nostru cuprinde și cetățeni ce aparțin unor minorități naționale ca: maghiari, germani, evrei, sîrbi etc.

În trecut, sub regimul exploatatorilor, minoritățile naționale nu se puteau dezvolta în libertate. În regimul nostru democrat-popular, oamenii muncii eliberați de exploatare,

indiferent de naționalitate, luptă și muncesc cu dragoste pentru înflorirea patriei comune, Republica Populară Romînă.

Tocmai despre aceste sentimente vorbesc versurile poetului Horváth Imre:

„Iubesc aceste plaiuri romînești,
cu soarele ce bate în ferești;
mi-s dragi și munți, și rîuri și cîmpie:
acest pămînt mi-e patrie și mie!"

Poporul nostru are o mare dragoste pentru frumos și cultivă cu pasiune o artă populară de-a dreptul strălucitoare, ce se vădește în doine, în dansuri, în basme și povești de o rară fantezie, în împletirea scoarțelor sau pictarea olăriei, în sculptura în lemn și mai cu seamă în împodobirea veșmintelor cu minunate țesături înflorate.

Proverbele și zicătorile poporului nostru sînt pline de înțelepciune. Din mijlocul acestui popor harnic și atît de înzestrat s-au ridicat și se ridică neîncetat artiști de seamă și savanți cu renume internațional, care contribuie la dezvoltarea științei și culturii naționale și mondiale. Nume ca Victor Babeș, Traian Vuia, C. I. Parhon, Mihail Eminescu, George Enescu, Mihail Sadoveanu și atîția alții au trecut de mult hotarele republicii noastre.

II

Avem o patrie bogată și frumoasă. Dar de dărnicia pămîntului natal nu s-a putut bucura în trecut omul muncitor. Abia cînd brațul său a devenit liber, el a pornit să desăvîrșească opera naturii ca un adevărat și vrednic

stăpîn al patriei sale. Iar barajele, lacurile de acumulare și hidrocentralele, perdelele de păduri, ogoarele întinse unite în gospodării colective, canalele de irigație, pădurile de sonde petrolifere, rafinăriile, puternicele centre siderurgice, metalurgice și chimice, țesătura rețelelor electrice, a rețelelor de cale ferată și a șoselelor, fabricile, cartierele noi de locuințe sau stațiunile de odihnă — într-un cuvînt rezultatele muncii oamenilor — aduc o frumusețe nouă pe chipul patriei, o frumusețe demnă de epoca noastră.

Și dacă astăzi patria noastră este mai frumoasă și mai bogată decît în urmă cu 10—15 ani, închipuie-și oricine cum va arăta ea peste 10—15 ani de muncă avîntată! Prevederile planului de șase ani, cît și schița planului economic de perspectivă pe 15 ani aprobat de Congresul al III-lea al P.M.R. sînt de-a dreptul grandioase. Ele dovedesc

Peste tot, în orașele și satele patriei se construiesc într-un ritm rapid locuințe moderne și confortabile pentru oamenii muncii.
(În fotografie: Noile blocuri și sala Palatului R.P.R. construite recent în București.

forța unui popor liber cu adevărat, ilustrează politica înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Romîn, care conduce poporul nostru din victorie în victorie spre orînduirea comunistă, orînduirea belșugului și a fericirii.

Sub conducerea comuniștilor, tineretul va trebui să fie și el mereu în primele rînduri în munca pentru construirea fericirii lui și a întregului popor.

BOGAȚIILE SOLULUI

Plantele (flora)

Una din cele mai de seamă bogății ale țării noastre este însuși pămîntul. Aceasta pentru că în cea mai mare parte solul Republicii Populare Romîne nu este nici lutos și nici nisipos ca atîtea imense întinderi pustii din Africa și Asia. Pămîntul țării noastre este cafeniu sau negru în regiunile de cîmpie, bogat în substanțe hrănitoare pentru plante. Pe un astfel de sol, care se numește cernoziom, se pot obține recolte îmbelșugate de grîu, secară, porumb, floarea soarelui, sfeclă de zahăr ș.a. Acest sol predomină în cîmpiile Munteniei, Olteniei, în nordul Moldovei, în cîmpia Tisei, în sudul Banatului, în nordul și sud-estul Dobrogei — ținuturi care constituie grînarul țării noastre.

Foarte fertile sînt și luncile: lunca Dunării, a Prutului, a Mureșului, a Argeșului etc. Pămîntul luncilor fiind umed, priește în special culturilor de legume, zarzavaturi și orez. În ultimii ani a început să fie cultivat și bumbacul.

În regiunea de deal, solul (brun-roșcat și „podsol") este prielnic culturilor de porumb, secară, cinepă, in, cartofi, iar pe coastele dealurilor nisipoase viței de vie.

Reputația viticulturii romînești a străbătut de mult dincolo de hotarele țării.
(In fotografie: aspect de la culesul strugurilor într-una din numeroasele și cunoscutele noastre podgorii — Panciu.)

Ținuturile Someșului, Tîrnavelor și Alba Iulia sînt specializate în cultura merelor; Sibiul în aceea a nucilor, Banatul, valea Someșului, ținuturile Vîlcii, Gorjului, Argeșului, Muscelului Prahovei și Buzăului sînt cunoscute pentru prunii lor. Caisele și piersicile se cultivă bine în Dobrogea, dar și în cîmpia Dunării și a Banatului.

Podgoriile de deal de la Odobești, Tîrnave, Panciu, Basarab-Murfatlar, Cotnari și altele și-au cîștigat de mult un renume care a trecut departe peste hotarele țării. Mărturie stau numeroasele medalii de aur și argint obținute de vinurile romînești cu prilejul concursurilor internaționale.

Pădurile, în special cele de stejar, fag și carpen îmbracă și ele povîrnișurile și platourile dealurilor.

În văile din regiunea muntoasă se cultivă secara, ovăzul, cartoful și inul, iar pe colinele joase — prunul. Marea bogăție a zonelor muntoase o formează însă imensele păduri de fag și conifere (brad, molid, pin) și întinsele plaiuri cu fînețe și pășuni grase care hrănesc milioane de oi și vite cornute.

Agricultura ocupă un loc de seamă în economia noastră națională: ea asigură în primul rînd hrana populației.

Zeci de mii de tractoare și combine pentru recoltatul cerealelor păioase și alte numeroase mașini-unelte fabricate de industria socialistă brăzdează în lung și în lat mănoasele cîmpii ale țării. Țărănimea muncitoare, care a pășit cu încredere pe calea arătată de partid — calea socialismului — transformă agricultura patriei noastre lucrînd pămîntul după cele mai noi metode științifice și obținînd recolte tot mai bogate.

In raportul C.C. al P.M.R. prezentat de tov. Gh. Gheorghiu-Dej la cel de al III-lea Congres al P.M.R. se arată că: „Procesul de transformare a agriculturii a cuprins aproape întreaga țărănime, care a urmat cu încredere calea arătată de partid — calea agriculturii socialiste. Cooperativizarea agriculturii este în linii generale înfăptuită."

In Directivele celui de al III-lea Congres al P.M.R. sînt prevăzute numeroase măsuri care vor duce la ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a agriculturii noastre.

Terminarea operei de transformare socialistă a agriculturii, dezvoltarea multilaterală și consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor colective, înzestrarea agriculturii de către stat cu noi tractoare și mașini agricole, aprovizionarea cu cantități sporite de îngrășăminte și alte produse chimice vor crea în scurt timp un belșug de produse agro-alimentare.

Precum se vede, poporul nostru, condus de partid, este în stare să sporească continuu bogăția naturală a pămîntului roditor și să facă din patria noastră o grădină și mai înfloritoare, încărcată de roade cum n-a fost niciodată.

O altă importantă bogăție a solului Romîniei o formează livezile de pomi fructiferi și podgoriile de viță de vie. In patria noastră cresc numeroase specii de pomi fructiferi care dau fructe dintre cele mai gustoase și hrănitoare. Sporul producției de fructe se va realiza înzestrînd unitățile viticole și pomicole cu mașini-unelte și prin executarea lucrărilor agrotehnice înaintate, precum și prin plantarea de pomi fructiferi foarte productivi.

Pădurile, veșmînt al munților și dealurilor, însoțitor nedespărțit al apelor, insule răcoritoare în nesfîrșitul cîmpiilor, sînt o bogăție de seamă a țării. Cu sute de ani în urmă Romînia era acoperită cu păduri de nepătruns.

In mare parte, pădurilor de altădată le-au luat locul culturile agricole, viile și livezile. Au fost însă și nenumărate cazuri cînd, din neglijența și nepăsarea guvernelor burghezo-moșierești și a exploatării capitaliste lacome și neraționale a lemnului au fost dezgolite și supuse degradărilor suprafețe întinse în care pădurea era elementul cel mai potrivit și necesar. In regiunile Vrancei, Rîmnicului, Buzăului, pe valea Trotușului și dealurile Bîrladului, în munții Apuseni și în alte părți, coastele sterpe și prăpăstioase stau și azi mărturie a jafului capitalist.

In anii regimului de democrație populară statul nostru a întreprins o vastă acțiune de refacere a patrimoniului silvic, de reîmpăduriri și de exploatare rațională a pădurilor. Astăzi, un sfert din suprafața țării este acoperită de păduri. Pădurea este o avuție de mare preț a republicii noastre. Ea oferă industriei lemn de construcție, de la traversele de cale ferată pînă la placajele pentru mobila cea mai fină, de la lemnul de armătură pentru mină, pînă

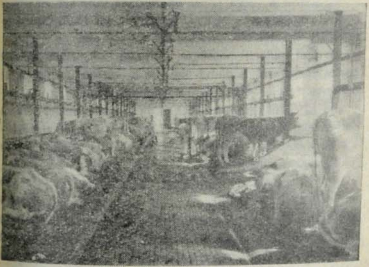

la gingașele instrumente muzicale ce încîntă auzul. Din lemnul pădurilor noastre se obține celuloza necesară fabricării hîrtiei. In același timp, pădurile aduc un important venit pentru bugetul țării, lemnul din patria noastră fiind apreciat în foarte multe țări.

De aici decurg marile sarcini pe care le au organizațiile U.T.M. de a contribui la acțiunea de refacere și protecție a pădurilor. In acest domeniu prin eforturile tineretului s-au obținut frumoase realizări.

Bogăția animalieră (fauna)

In păduri, în munți, în Delta Dunării, în ape, în lunci trăiesc nenumărate feluri de animale sălbatice, păsări și pești pe care oamenii le vînează pentru carnea sau blănurile lor.

In sporirea continuă a numărului animalelor aportul tineretului este tot mai însemnat și calificat.
(In fotografie: un aspect de la o fermă zootehnică.)

În munții noștri trăiesc specii care se întîlnesc rar în Europa: capre negre, cerbi, riși, urși, viezuri, vulturi, cocoși de pădure, pisici sălbatice etc. La poalele munților, pe dealuri și în cîmpii trăiesc lupi, vulpi, mistreți, căprioare și iepuri; pe malul apelor — vidre ș.a.m.d. Păsări de tot felul — cam 335 specii — străbat văzduhul. Adevărata împărăție a acestora e Delta Dunării. Unele s-au stabilit aici; foarte multe însă vin din țările calde. Stoluri de rațe și gîște roiesc pe sus sau înoată pe luciul apelor închise între păpurișuri.

Vînătoarea este mult practicată în țara noastră. Pentru anumite specii de animale vin la noi și vînători de peste hotare. Vînatul constituie una din bogățiile țării, pentru că el dă blănuri, piei și foarte adesea o hrană gustoasă.

Cea mai importantă bogăție animalieră o constituie însă animalele crescute de om — animalele domestice.

În patria noastră cresc numeroase animale folositoare omului: vaci, porci, oi, cai, păsări de tot felul, insecte folositoare ca albinele, viermii de mătase etc.

În anii puterii populare, datorită măsurilor luate de partid și guvern, șeptelul de vite a crescut an de an, iar calitatea raselor s-a îmbunătățit continuu.

La sfîrșitul anului 1959, numărul bovinelor era de 4.450.000 de capete față de 3.747.000 în 1938, iar al porcinelor de 4.300.000 față de 2.520.000. Numărul oilor era de 11.200.000 capete.

În Directivele celui de al III-lea Congres al P.M.R. se prevede ca, prin asigurarea unei bogate baze furajere și în primul rînd a porumbului de siloz recoltat în faza de lapte-ceară, să se sporească considerabil numărul și să se îmbunătățească rasele de animale. Pînă la sfîrșitul anului 1965 numărul bovinelor trebuie să ajungă la 5.800.000; cel al oilor la 13.000.000; iar cel al porcinelor la 7.500.000.

BOGĂȚIILE SUBSOLULUI

Toate materiile ce se găsesc în interiorul pămîntului: metale, cărbuni, petrol, sare etc., și care prin munca omului devin bunuri folositoare pentru el, contribuind la belșugul, îndestularea și fericirea vieții lui, alcătuiesc bogățiile subsolului.

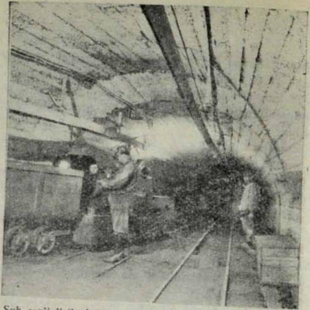
Subsolul Romîniei e bogat în nenumărate minerale care furnizează materiile prime necesare numeroaselor ramuri industriale create de poporul nostru în anii regimului de democrație populară. Aceste largi baze de zăcăminte au făcut posibilă dezvoltarea rapidă a industriei în anii regimului democrat-popular. Republica Populară Romînă posedă zăcăminte bogate de petrol, cărbuni, sare, minereuri de fier și minereuri neferoase, numeroase materii prime pentru industriile materialelor de construcție, precum și alte bogății minerale.

Țara noastră posedă întreaga gamă a cărbunilor naturali: antracitul, huila, cărbunele brun, lignitul și turba.

Antracitul, huila și cărbunele brun cocsificabil sînt cărbuni superiori care, prin ardere, dau o mare cantitate de calorii — între 6500 și 9200, iar lignitul și turba sînt cărbuni inferiori care au puteri calorice mai mici.

Principalele bazine carbonifere ale țării sînt: bazinul Petroșani din Valea Jiului — reg. Hunedoara, bazinul Comănești — în regiunea Bacău, pentru exploatarea cărbunelui brun, bazinele mai mici din Banat și Craiova, pentru exploatarea antracitului și huilei și bazinele importante pentru exploatarea lignitului la Cărbunești și Rovinari, în Oltenia, în regiunea Ploești — la Doicești și Filipeștii de Pădure; în Regiunea Autonomă Maghiară și altele.

Cărbunele brun are o importanță deosebită pentru economia națională a țării, deoarece din el se fabrică cocsul

Sub capitaliști viața minerilor din Rominia era un infern. Astăzi, in locul galeriilor strîmte expuse oricind la catastrofe — tuneluri spațioase, bine armate, iar in locul muncii extenuante, diverse mașini moderne. (In fotografie: In subteran la Lupeni.)

metalurgic, sau este folosit în cuptoarele locomotivelor sau a termocentralelor electrice. Pentru cocsificarea cărbunelui brun în vederea aprovizionării industriei siderurgice cu cocs în anii noștri a fost construită la Hunedoara o modernă uzină cocso-chimică.

Rezervele de cărbuni de care dispune țara noastră sînt considerabile, ele ridicîndu-se la cîteva mii de miliarde de tone.

In Directivele celui de al III-lea Congres al P.M.R. cu privire la planul de șase ani se prevede ca producția de

cărbune să ajungă la un nivel de 11,5—12,5 milioane tone anual.

Regimul democrat-popular a schimbat complet condițiile de muncă și de viață ale minerilor.

In minele țării noastre se folosesc mașini moderne de tăiat și transportat cărbunele, metode avansate de muncă precum și experiența și ajutorul specialiștilor sovietici. Aceasta a dus la ridicarea producției și a productivității muncii.

Astfel, prin introducerea pe scară largă a mecanizării, a măsurilor de protecție a muncii etc. munca din subteran a fost mult ușurată. Numeroase dispensare supraveghează cu multă grijă sănătatea minerilor și a familiilor lor. Anual mii de mineri își petrec concediile în stațiunile

Stațiunile de pe litoralul Mării Negre, pînă mai ieri loc de huzur pentru îmbuibații exploatatori au cunoscut în ultimii ani transformări uimitoare. Oamenilor muncii le sînt create de statul democrat-popular, condiții excelente de odihnă și recrație.

balneo-climaterice, unde se recrează sau își fac tratamentul medical indicat.

In anii puterii populare s-au construit și pus la dispoziția minerilor mii de apartamente. Multe localități din Valea Jiului sînt aproape de nerecunoscut în comparație cu ce erau acum 10—15 ani.

La Lupeni, Vulcan, Petroșani etc. au răsărit cartiere noi cu blocuri pentru mineri, locuințe confortabile, amenajate cu toate cele necesare unei bune gospodăriri, iar la Uricani s-a ridicat un orășel nou, modern, socialist. Minerii și familiile lor au astăzi posibilitatea să-și petreacă timpul liber la căminele culturale, teatrele și cinematografele din orașele lor. Cîștigurile minerilor le dau astăzi posibilitatea să ducă o viață demnă și îmbelșugată.

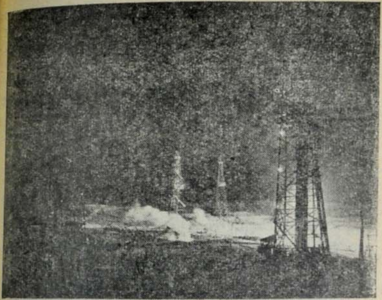
Petrolul. O fîșie continuă, care pornește din nordul țării și însoțește Carpații pînă aproape de Dunăre, formează zona în care se găsește și se exploatează petrolul. Pe dealurile nu prea înalte, cu spinări lungi și ondulate, acoperite cu livezi de pomi fructiferi și culturi de cereale, apar pădurile de sonde ale căror schele străpung zarea și ale căror lumini par licurici țintuiți locului în întunericul nopții.

Pompele scot zi și noapte din adîncurile pămîntului un lichid negricios: țițeiul, iar prin conducte sau cisterne este transportat la rafinării. Aici „aurul negru" — cum a fost denumit petrolul din cauza marei sale importanțe în economie — este transformat în benzină, în petrol lampant, în uleiuri și în multe alte derivate.

In ce privește petrolul, Republica Populară Romînă se situează printre cele mai mari producătoare de petrol de pe glob — a unsprezecea în lume și a doua în Europa (după U.R.S.S.).

In țara noastră extracția industrială a țițeiului a început de mai bine de 100 de ani. Inainte vreme țăranii ex-

In anii regimului de democrație populară și „Sireaca Oltenie" cum i se spunea în trecut datorită înapoierii economice, s-a trezit la o nouă viață.
(In fotografie: un peisaj nou pe meleagurile oltenești — pădure de sonde petrolifere.)

trăgeau țițeiul cu ajutorul unor puțuri (ca cele de apă) și-l întrebuințau doar la ungerea osiilor.

Stăpînii petrolului storceau profituri uriașe de pe urma exploatării nemiloase a petroliștilor. Burghezo-moșierimea a concesionat regiunile petrolifere trusturilor americane, engleze, franceze etc. In goana lor nebunească după cîștig, imperialiștii au devastat și au secătuit zăcămintele. Exploatarea muncitorilor era crîncenă. Aceste vremuri au dispărut, însă, o dată cu negura trecutului burghezo-moșieresc. Petrolul — ca și toate bogățiile patriei — aparține azi poporului muncitor.

Locul pe care-l ocupă petrolul în economia țării este deosebit de însemnat. El a căpătat în zilele noastre o importanță și mai mare, căci e folosit nu numai pentru încălzit și producerea energiei, ci din ce în ce mai mult și în industria chimică. Prin tratare chimică, din petrol precum și din gazul de sondă, ce se scoate din același zăcămînt, se obțin materiale plastice pe care noi le folosim zilnic, fibre artificiale pentru țesături, cauciuc sintetic, medicamente etc.

Regiunile în care se găsește țițeiul se înlănțuie una lîngă alta, începînd de la Moinești (regiunea Bacău), mergînd în jos, pe Buzău (la Berca), apoi în vechea și bogata regiune Ploești. Aici, în regiunea Ploești, sondele apar la tot pasul, formînd ici și colo adevărate păduri de sonde, asemănătoare unor livezi în care nu s-a respectat sădirea în rînduri a pomilor.

Inaintăm acum spre Pitești și spre Oltenia. Extracția petrolului nu dispare, ci dimpotrivă. Se văd sonde mai înalte, mai zvelte, instalate în mijlocul culturilor de cereale și legume sau prin vii; întîlnim clădiri noi, drumuri recent construite și chiar localități înființate de curînd. Toate acestea sînt rodul cercetărilor înfăptuite în anii regimului democrat-popular. In anii noștri s-au descoperit noi zăcăminte în regiunile Pitești și Craiova (la Țicleni, Bîlteni). Sute de sonde s-au înălțat acolo în ultimii ani.

Industria noastră extractivă și prelucrătoare este în plină dezvoltare. Utilajul petrolifer și specialiștii noștri sînt tot mai mult apreciați și solicitați peste hotare.

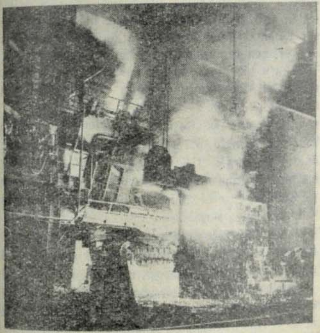
Astăzi producția de petrol (peste 11.000.000 tone) este în întregime prelucrată în rafinării moderne, spre deosebire de trecut, cînd din cele 6.500.000 tone, cît se producea în 1938, se prelucra numai 25,5%, iar restul se exporta sub formă brută.

Cel de al III-lea Congres al P.M.R. a trasat ca sarcină lucrătorilor din industria petroliferă să lupte pentru ridicarea calității tuturor produselor petrolifere și pentru obținerea din aceeași tonă de țiței a cît mai multe produse superioare.

Bogățiile metalifere. Metalele au jucat un rol de seamă în viața omului încă din cele mai vechi timpuri. Același rol important îl au și astăzi, primul loc ocupîndu-l *metalele feroase* (fierul și aliajele sale oțelul și fonta).

Fierul nu apare în natură așa cum îl vedem noi, ci se găsește sub formă de zăcămînt, fiind asociat cu diferite

„Tot mai mult oțel patriei socialiste".
(În fotografie: elaborarea unei noi șarje de oțel la Combinatul metalurgic Hunedoara.)

alte minereuri. Minereul de fier, căruia i se mai poate adăuga un procent anumit de cărbune (cocs) topit într-un cuptor special (furnal) se transformă în fontă. Apoi, folosind alte cuptoare, fonta este transformată în oţel. Oţelăriile de la Hunedoara, Reşiţa, Oţelul Roşu, Vlahiţa etc. dau industriei noastre cantităţi însemnate de oţel. Prin calităţile sale — duritatea şi elasticitatea — oţelul stă la baza unui imens număr de produse, fără de care societatea modernă nu poate fi imaginată. Oţelul e necesar la fabricarea locomotivelor, vapoarelor, tractoarelor, automobilelor, strungurilor, sondelor, turbinelor. Din oţel sînt fabricate şinele, sîrma şi chiar acul de cusut.

Datorită marelui avînt industrial care l-a luat ţara noastră în anii democraţiei populare, în anul 1960 se va produce 1.700.000 tone de oţel faţă de 284.000 tone, nivelul atins pe vremea regimului burghezo-moşieresc (1938).

R.P.R. are zăcăminte de fier destul de bogate în munţii Banatului şi în munţii Poiana Ruscă (la Ghelar, Teliuc etc.).

În ultimii ani, la Reşiţa ca şi la Hunedoara s-au construit noi furnale moderne pentru topirea fontei. La combinatul siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej" din Hunedoara s-a pus în funcţiune furnalul nr. 6, şi de curînd — noua oţelărie Siemens-Martin. Ele constituie o mîndrie a siderurgiei[1] din republica noastră.

În planul de perspectivă a dezvoltării economice a ţării noastre este prevăzută construirea la Galaţi pînă în 1970 a unui uriaş combinat siderurgic, care va produce 4.000.000 tone de oţel anual. Prin punerea în funcţiune a acestui grandios obiectiv industrial Republica Populară Romînă se va ridica în rîndul ţărilor cu o puternică industrie.

[1] Siderurgia este acea ramură a metalurgiei care produce fontă şi oţel din minereuri de fier.

Subsolul ţării noastre conţine zăcăminte apreciabile de *metale neferoase* (aramă, aluminiu, plumb etc.). Cine nu a auzit de Combinatul metalurgic de la Baia Mare, construit în mijlocul regiunii metalelor neferoase, care produce atît semifabricate cît şi obiecte de tot felul din metale neferoase.

O altă bogăţie metaliferă este *aurul*.

Munţii Apuseni închid în adîncurile lor bogate zăcăminte de aur. Minereul în care se găseşte aur este exploatat la Roşia Montana, Baia de Arieş, Brad şi în nordul Ardealului (Baia Mare).

Metalul acesta strălucitor, care a adus atîta bogăţie proprietarilor de mine, nu a putut da în trecut celor ce locuiau plaiurile Apusenilor decît robie la minele marilor capitalişti sau pribegie în căutare de lucru.

Scriitorul Geo Bogza a coborît în urmă cu mai bine de douăzeci de ani în mina Vercheş, de la Roşia Montana. Iată ce povesteşte el despre cele văzute:

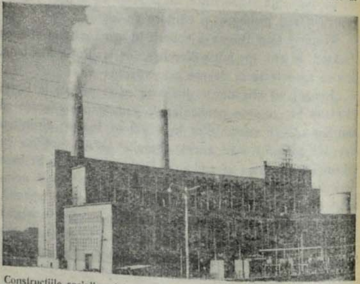
„Nimeni nu ştie nimic din ceea ce se petrece la Roşia Montana în „minele particulare". Lumea poate crede că sînt într-adevăr mine. Sînt în realitate funduri de infern din care oamenii scot aurul, stropind fiecare grăunte cu kilograme de sînge şi sudoare. Omul cu sacul în spinare urcă din fundul pămîntului spre lumina zilei, urcă neîncetat. Strivit sub greutate, se strecoară prin galerii strîmte, muşcă pămîntul, înaintează metru cu metru. Sînt urcuşuri la care are nevoie să se ajute cu mîinile. Atunci agaţă felinarul de cîte un colţ de stîncă şi împinge sacul cu capul sau îl tîrăşte cu dinţii. E un lucru să înnebuneşti, să-ţi sară capul în ţăndări. Cînd ajunge afară e tot uns de noroi, de apă şi de sudoare şi fiecare bucată de muşchi îi tremură, se zbate agonic."

Cîtă deosebire între traiul de iad îndurat de mineri în orînduirea burghezo-moşierească şi viaţa nouă, fericită a minerilor din patria noastră — constructoare a socialismului.

* * *

Marile bogăţii pe care le cuprinde pămîntul ţării noastre au fost în trecut o sursă nesecată de îmbogăţire şi luxur pentru clasele exploatatoare.

Abia în anii regimului democrat-popular, sub conducerea înţeleaptă a P.M.R., s-a pus capăt acestei stări de lucruri. Munca omenească fără de care vina de aur ar

Construcţiile socialismului se inalţă impunătoare, grăind despre avîntul nestăvilit al poporului liber, care-şi făureşte, sub conducerea înţeleaptă a Partidului Muncitoresc Romîn, un viitor luminos. (In fotografie: una din aceste mărețe realizări — Centrala Termoelectrică de la Doiceşti.)

continua să doarmă în adîncuri încă sute şi mii de ani fără să cunoască strălucirea, munca omenească fără de care petrolul şi cărbunele nu s-ar transforma în energie folositoare vieţii, această muncă şi-a găsit, sub regimul nostru, adevărata preţuire. Înălţată, cinstită aşa cum se cuvine, munca muncitorilor şi ţăranilor noştri liberi de exploatare a prins să facă adevărate minuni. În aceşti ani de muncă eroică, îndîrjită, pentru făurirea Romîniei socialiste, minerii şi sondorii noştri împreună cu întreaga clasă muncitoare îşi dovedesc marea lor dragoste şi încredere în partid, în viitorul luminos, dînd patriei mai mult cărbune, mai mult petrol, mai mult aur, mai mult fier. Datorită abnegaţiei şi eroismului oamenilor muncii conduşi de încercatul şi înţeleptul nostru partid — Partidul Muncitoresc Romîn — care a aplicat în practică învăţătura leninistă a industrializării socialiste, producţia industrială a ţării a crescut într-un ritm înalt, s-au construit şi reutilat sute de fabrici, s-au creat noi ramuri industriale, s-a înfăptuit într-un grad înalt electrificarea ţării, iar greutatea industriei în ansamblul economiei naţionale a devenit preponderentă.

Politica partidului nostru a avut în vedere o dezvoltare armonioasă a economiei tuturor regiunilor ţării, bazată pe sursele de materii prime existente în fiecare colţ de ţară. În ultimii ani frumuseţea ţării noastre a cîştigat mult. Măreţele construcţii ridicate prin muncă liberă au îmbogăţit şi înfrumuseţat coloritul natural al pămîntului patriei. În Moldova, Oltenia, Dobrogea — regiuni lăsate în paragină în trecut — s-au construit în anii aceştia centrale electrice, fabrici şi uzine ale industriei grele, întreprinderi producătoare de bunuri de larg consum.

Printre principalele centrale electrice puse în funcţiune în cadrul măreţului plan de electrificare se numără cele de la Doiceşti, Sîn-Georgiu de Pădure, Paroşeni, Borzeşti, Ovidiu şi altele.

S-au construit pentru prima dată în țara noastră, de bogată în petrol, rafinării în Moldova — la Dărmănești și Onești.

Au apărut pe harta patriei noi centre industriale, așa cum sînt, de pildă, Săvinești, Onești și Victoria, orașe în care s-a creat și dezvoltat o puternică industrie chimică.

La „Ernst Thälmann"-Orașul Stalin, „Semănătoarea" și „Vasile Roaită"-București etc. se produc tractoare și mașini-unelte agricole atît de necesare măreței opere de transformare socialistă a agriculturii.

O contribuție prețioasă la opera de construire a patriei socialiste a adus-o și tineretul, care prin elanul, dîrzenia și priceperea sa, sub conducerea și îndrumarea partidului, a muncit și muncește la valorificarea minunatelor bogății ale scumpei noastre patrii.

Prin activitatea depusă pe șantierele naționale, în munca de zi cu zi, tineretul — condus de partid — a construit noi linii de cale ferată, a tăiat șosele, a lucrat la asanarea unor terenuri mlăștinoase, a dat agriculturii suprafețe întinse prin desțelenire, a muncit la împăduriri și a întreprins numeroase alte acțiuni patriotice.

O datorie patriotică a tineretului nostru este de a contribui mai departe la valorificarea tuturor bogățiilor. O grijă deosebită trebuie avută pentru păstrarea și îngrijirea monumentelor naturii, pentru păstrarea și dezvoltarea florei și faunei rare.

Tineretul trebuie să ia în păstrare și îngrijire frumoasele monumente istorice și de artă, create de-a lungul deceniilor de mintea mereu creatoare a poporului nostru.

Avem o țară minunată. Despre frumusețile și bogățiile ei s-a dus de mult vestea peste hotare. Cei ce ne-au vizitat au rămas uimiți de îmbinarea armonioasă a reliefului, de felul cum harnicul nostru popor muncește neobosit, zi de

zi, pentru construirea socialismului, pentru a face patria din ce în ce mai bogată și mai frumoasă.

În condițiile desăvîrșirii construirii socialismului în patria noastră, în fața întregului popor muncitor se deschid perspective luminoase.

Principala sarcină a organizațiilor U.T.M. este aceea de a educa tineretul în spiritul patriotismului înflăcărat, al dragostei nețărmurite față de patrie, față de conducătorul și îndrumătorul nostru — Partidul Muncitoresc Romîn — care ne călăuzește munca și lupta noastră pe drumul fericirii și bunăstării.

Tineretul trebuie educat în spiritul dragostei și respectului față de oamenii muncii — constructori ai socialismului.

Tineretului — schimbul de mîine al constructorilor comunismului — îi revine sarcina de cinste de a participa, sub conducerea partidului, cu elanul care-l caracterizează, la dezvoltarea și înflorirea neîncetată a Republicii noastre dragi.

TEME PENTRU DISCUȚII

1. Ce înțelegem prin cuvîntul patrie? Care sînt îndatoririle tineretului față de patria noastră socialistă?
2. Care sînt vecinii Republicii Populare Romîne?
3. Formele de relief ale patriei noastre: munți, dealuri, cîmpii, ape.
4. Despre originea poporului romîn și a limbii sale.

II

1. Care sînt principalele bogății ale solului și subsolului și ce importanță au ele pentru economia noastră națională. In ce regiuni ale țării se găsesc ele?
2. Sarcinile ce revin tineretului pentru continua valorificare a bogățiilor patriei noastre.

Bibliografie

Pentru cursanți.

Gh. Gheorghiu-Dej: *Raportul prezentat la Congresul al II-lea al P.M.R.*, E.S.P.L.P., 1956, pag. 80—89.

Gh. Gheorghiu-Dej: *Raportul C.C. al P.M.R. la Congresul al III-lea*, Editura Politică, 1960, pag. 5—12, 27—35, 71—74.

Geo Bogza: *Tablou geografic*, în special următoarele capitole: „Pregătiri pentru o călătorie în Carpați" și „Diverse bogății", Editura tineretului, 1954.

In plus pentru propagandiști:

• • • Geografia R.P.R., Manual pentru clasa a VII-a, Editura de stat didactică și pedagogică, 1958 (pentru consultare în vederea îmbogățirii cunoștințelor).

Bibliografie literară facultativă

Al. Vlahuță: Romînia pitorească, Editura tineretului, 1958.

Geo Bogza: Țara de piatră, E.S.P.L.A., 1956.

• • • Scriitorii noștri despre frumusețile patriei, Editura tineretului, 1959.

Tr. Coșovei: Farmecul genezei, Editura tineretului, 1956.

Horia Liman: Hotarul soarelui, Editura tineretului, 1958.

V. Căbulea: Culegătorii de aur, Editura tineretului, 1958.

V. Nicorovici: 400 de zile în orașul flăcărilor, Editura tineretului, 1958.

CIND RAMURI S-APLEACĂ

de EUGEN FRUNZĂ

Cind ramuri s-apleacă foşnind tremurat,
Bătute de vintul noptatic,
Iţi simt răsuflarea, pămint minunat,
Sărutul adinc, de jăratic.

Şi-mi pare c-aud depărtările cum
Se-adună din valuri de stele;
Din zări fermecate in suflet v-adun,
Comori ale patriei mele.

Miresme de codru coboară din munţi
In şesuri cu holdele coapte;
Ţin bolta pe umeri Carpaţii cărunţi
Şi Dunărea spumegă-n noapte.

In zări şantierele noi se ivesc,
Semeţe cetăţi de lumină;
Şi cintec s-aude şi zvon tineresc
Şi luna de ramuri s-anină...

Şi-mi pare că văd pe la geamuri lucind
Luceferii Bistriţei noastre...
Din zări fermecate la piept vă cuprind
O, vremuri de fapte măiastre!

Ştiu bine că-n farmecul serii tirzii,
— Prieteni din ţara intreagă —
Simţiţi ca şi mine ce-nseamnă să fii
Om liber, in patria dragă.

Nu-i jertfă prea mare să cazi apărind
Asemenea vremuri-minune,
Căci nu are omul nimica mai sfint
Decit libertatea, pe lume.

PATRIA

de MIHAI BENIUC

Ce-i patria? — Durerea mea de-acum
Că ninge greu in plină primăvară,
Că zace floarea de cireş pe drum.
Că multe boabe n-au să mai răsară.

Ce-i patria? — Nădejdea că ogorul
Muncit cu rivnă şi cu iscusinţă
Va bucura cu roade arătorul
Că vom avea-n hambar cu prisosinţă.

Ce-i patria? — E faptul că te bucuri
De tona de cărbune peste plan.
Ori te-ntristezi cind nu-s pe viţă struguri
Şi-adăşti să vină cu belşug alt an.

Ce-i patria? — E Dunărea albastră,
E Bărăganul, Munţii Apuseni,
E lupta de milenii, lupta noastră,
Romini şi neromini, dar păminteni.

Ce-i patria? — E singele vărsat
De mii şi milioane de eroi,
Din orice colţ de ţară, orice sat
Şi orişicare casă de la noi.

Ce-i patria? — Eşti dumneata şi eu
Şi toţi acei ce sint cu noi de-o seamă,
Şi gata sint să sară cind e greu,
Cind patria s-o apărăm ne cheamă.

Ce-i patria? — E pasul apăsat
Cind trec, trec rinduri-rinduri muncitorii
Cu steagul roşu-n vint desfăşurat
Duşi de partidul nostru spre victorii.

MĂREȚ PĂMÎNT AL PATRIEI IUBITE

Versuri de EUGEN FRUNZA — Muzica de IOAN D. CHIRESCU

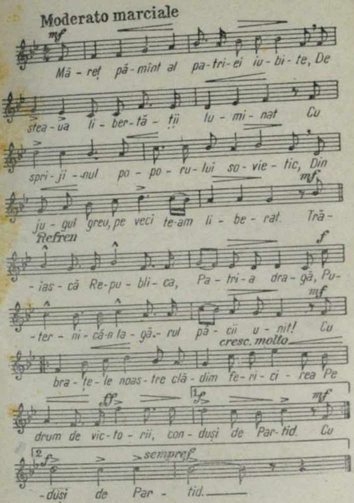
Măreț pămînt al patriei iubite,
De steaua libertății luminat,
Cu sprijinul poporului sovietic,
Din jugul greu, pe veci te-am liberat.

Refren:
Trăiască Republica, patria dragă,
Puternică-n lagărul păcii unit!
Cu brațele noastre clădim fericirea
Pe drum de victorii, conduși de partid. } bis

Din munți și pînă-n șesuri dunărene,
Uzine noi și noi orașe cresc,
Clădim cu-avînt o țară socialistă,
O viață nouă celor ce muncesc.
Refren...

Pornim frățește umăr lingă umăr,
Dușmanul îl zdrobim necruțător,
Cu cinste și credință apăra-vom
Al patriei pămînt nemuritor.
Refren...

III

ŞTIINŢA ŞI RELIGIA. SARCINILE ORGANIZAŢIILOR U.T.M. PENTRU RASPINDIREA CUNOŞTINŢELOR ŞTIINŢIFICE ŞI DE CULTURA GENERALA IN RINDURILE TINERETULUI.

ACEASTA LECȚIE CUPRINDE URMATOAREELE CAPITOLE:

— Ce este știința și în ce constă forța ei de neinvins.
  Cunoașterea științifică — singura cale de înțelegere a naturii.
  Marxism-leninismul — singura explicație științifică a fenomenelor sociale.
— Ce este și cum a apărut religia.
  Religia — armă ideologică în miinile claselor exploatatoare.
— Răspîndirea cunoștințelor științifice și de cultură generală în rîndurile tineretului — sarcină de mare însemnătate a organizațiilor de bază U.T.M.

De-a lungul existenței sale milenare, omul a dus o nesfirșită luptă pentru a cunoaște și supune natura în folosul său. In această încleștare, mintea iscoditoare a omului și-a pus nenumărate probleme: unele în legătură cu necesitățile zilnice de hrană, îmbrăcăminte și celelalte lucruri trebuincioase; altele, în legătură cu rostul său pe Pămînt, cu felul în care a apărut și a evoluat omul, cu privire la apariția Pămîntului și a întregului Univers, cu privire la apariția vieții pe Pămînt etc. Răspunsurile pe care omul le-a obținut cu ajutorul științei l-au ajutat să supună treptat forțele naturii în folosul său. Dimpotrivă, răspunsurile fantastice, neadevărate, date de religie au frînat întotdeauna cunoașterea fenomenelor naturii și societății, au abătut pe oameni de la calea luptei pentru o viață mai bună. Intre știință și religie a fost și este o opoziție de neimpăcat. Religia și știința se exclud una pe alta.

Religia a apărut pe o anumită treaptă a dezvoltării societății omenești, în orînduirea comunei primitive, în care nivelul dezvoltării forțelor de producție era extrem de scăzut. Simțindu-se dominat de anumite fenomene ale naturii, de care depindeau în mare măsură hrana, adăpostul și chiar viața sa (ca, de exemplu, soarele, ploaia, pădurea, apele, tunetul, fulgerul, focul, revărsările de ape etc.), pe care nu le putea înțelege și explica, omul își închipuia că aceste fenomene s-ar datora unor forțe supranaturale față de care ar fi neputincios. Mai tîrziu, o dată cu împărțirea

societății în clase dușmane, cei bogați au găsit în religie un mijloc de dominare spirituală a maselor exploatate.

Religia a devenit în mîinile claselor exploatatoare arma spirituală de înrobire și îndobitocire a maselor muncitoare.

Chestiunea opoziției dintre știință și religie cuprinde foarte multe aspecte; ele însă nu pot fi decît schițate în cadrul unei lecții.

CE ESTE ȘTIINȚA ȘI IN CE CONSTA FORȚA EI DE NEINVINS

Știința a apărut din cele mai vechi timpuri, în lupta omului cu natura. Căutînd să obțină cele necesare traiului, oamenii au observat clipă de clipă ce se întîmplă în jurul lor, au căutat să pătrundă, să înțeleagă fenomenele din natură și din societate, să înțeleagă legăturile care există între diferitele lucruri și întîmplări din lumea înconjurătoare.

La început, cunoștințele oamenilor erau foarte restrînse, și se transmiteau din generație în generație pe cale orală.

In procesul muncii, pe baza experienței dobîndite, s-au înmulțit și adîncit cunoștințele oamenilor despre natura înconjurătoare, s-au obținut unele adevăruri științifice. Prin eforturile numeroaselor generații, s-a ajuns treptat la descoperirea de legi ale fizicii, matematicii, geologiei etc. și în cele din urmă — o dată cu apariția științei marxist-leniniste — la descoperirea legilor de dezvoltare a societății.

Știința reprezintă deci o sumă (un sistem) de cunoștințe despre natură și societate, pe care oamenii le-au dobîndit de-a lungul a mii și mii de ani și de adevărul cărora s-au încredințat prin practică. Știința este deci înțelegerea naturii

și a societății așa cum sînt ele, explicarea lucrurilor, a cauzelor lor fără a recurge la dumnezeu, duhuri, îngeri sau alte forțe supranaturale.

Știința este adevăr, iar adevărul înseamnă putere, puterea omului de a folosi pentru sine legile naturii și societății, a schimba mereu în mai bine fața pămîntului și viața oamenilor. Adevărurile științei cuceresc din ce în ce mai mult gîndirea oamenilor și-i călăuzesc cu precizie în activitatea lor de zi cu zi. Prin munca lor, luminată de știință, oamenii săvîrșesc lucruri uimitoare pe Pămînt, obținînd realizări la care nici măcar nu visau cele mai îndrăznețe minți în urmă cu un veac. Oamenii pun stavilă fluviilor, fac să rodească pustiurile, vindecă și preîntîmpină diferite boli, ridică orașe moderne pe meleaguri neumblate, înving depărtarea cu ajutorul radioului, televiziunii, căilor ferate, avioanelor cu mare viteză și realizează lucrul cel mai minunat — zborul în Cosmos — învingînd astfel forțele uriașe ale gravitației ce-l țineau pe om legat de planeta sa.

Cu cîteva mii de ani în urmă, oamenii se temeau de inundații. Ei priveau cu neputință cum rîurile dezlănțuite duc la vale agoniseala muncii lor și se rugau lui dumnezeu să-i scape de urgia apelor. Cu timpul, ei au învățat, cu ajutorul științei și tehnicii, să facă baraje, să construiască diguri, punîndu-se astfel la adăpost de primejdii de acest fel.

Multe veacuri, oamenii au crezut că epidemiile, bolile vin ca o pedeapsă dumnezeiască. Și astăzi unii oameni mai înapoiați, atunci cînd sînt bolnavi, preferă să se ducă la babe, la doftoroaie pentru descîntece, să umble pe la diferite mănăstiri. In loc să-și recapete sănătatea, își agravează boala, se sting văzînd cu ochii sau rămîn schilozi toată viața. De-a lungul anilor, oamenii de știință au răpus bolile care făceau ravagii în rîndurile populației. Bolile

cele mai grave, de largă răspîndire, care secerau oamenii cu sutele de mii, pot fi astăzi prevenite sau vindecate cu ajutorul medicamentelor descoperite. Chirurgii realizează operații pe inimă, pe creier, redînd sănătatea celor suferinzi. Omul este în stare astăzi să împiedice epidemiile, molimele, care provocau în trecut atîtea victime.

Cu ajutorul științei, oamenii smulg pămîntului recolte din ce în ce mai bogate, realizînd, prin încrucișare, altoire și alte metode, noi soiuri de plante și de pomi. Oamenii au transformat animalele, domesticindu-le, încercînd numeroase încrucișări, adaptîndu-le necesităților practice.

Cu ajutorul științei și tehnicii, omul poate produce numeroase avuții care nu sînt găsite sau sînt găsite greu în stare naturală (cauciuc, fibre etc.). De-a lungul veacurilor, omul a supus stăpînirii sale tot mai multe și mai puternice forțe naturale.

Focul a dat posibilitatea topirii metalelor, l-a făcut pe om mai puternic, i-a creat condiții să se hrănească mai bine, l-a adus pe o treaptă nouă de dezvoltare. Cu ajutorul aburului, omul a pus în mișcare mașinile, și-a ușurat munca în mine și fabrici. Cunoașterea electricității a făcut cu putință să se construiască motoare cu o putere uriașă, să se aducă lumină în orașe și sate, să se producă oțeluri de calități superioare, necunoscute înainte. Omul, înarmat de știință, a ajuns pînă acolo încît din gazul de sondă sau din gazul metan produce fire mai rezistente ca oțelul, materiale de construcție etc. Astăzi, pătrunzînd pînă în interiorul celor mai mici particule de materie, omul a descoperit uriașele rezerve de energie ale nucleului atomic, prin folosirea cărora omenirea poate face un mare salt înainte spre civilizație, spre un nivel de trai mult mai ridicat.

Dezvoltarea științei și tehnicii și mai cu seamă folosirea cuceririlor lor în interesul maselor largi ale celor ce

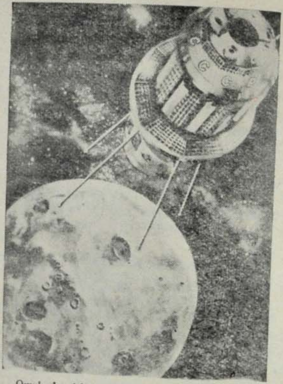

muncesc sînt însă strîns legate de orînduirea socială. Astfel, în orînduirea capitalistă folosirea în practică a cuceririlor științei este subordonată intereselor de jaf și exploatare a marilor capitaliști. Nu rareori cuceriri de preț ale științei și tehnicii sînt ținute sub obroc, pentru că, deși ele ar aduce mari foloase oamenilor, nu aduc profiturile dorite de monopoliști. În orînduirea burgheză, din cauza proprietății private capitaliste asupra mijloacelor de producție, automatizarea în loc să ducă la îmbunătățirea traiului celor ce muncesc, la reducerea zilei de muncă etc., duce, dimpotrivă, la intensificarea muncii, la șomaj, la scăderea nivelului de trai al maselor. În zilele noastre, marii monopoliști, avizi de cîștiguri tot mai ridicate, împing știința și tehnica din țările capitaliste la carul cursei criminale a înarmărilor.

Știința și tehnica înfloresc din plin, spre binele milioanelor de oameni ai muncii, în țările lagărului socialist.

Zi de zi, ziarele, revistele ne aduc noi și noi știri care vorbesc despre marile cuceriri ale științei și tehnicii din țările socialiste, în primul rînd ale științei și tehnicii sovietice.

Septenalul sovietic prevede un măreț și uriaș program de cercetări științifice în scopuri pașnice, care se realizează cu succes. Oamenii de știință, inginerii, tehnicienii, muncitorii din U.R.S.S., datorită posibilităților nelimitate pe care le oferă orînduirea socialistă, a condițiilor deosebite create de P.C.U.S. și Guvernul Sovietic, au construit prima centrală atomoelectrică din lume, au lansat primul spărgător de gheață atomic, au construit uriașa hidrocentrală de la Kuibîșev, au creat cel mai puternic accelerator de particule din lume, au lansat primul satelit artificial al Pămîntului, prima planetă artificială a sistemului nostru solar, prima rachetă cosmică care a atins Luna, prima stație automată interplanetară. Aceste realizări, și multe

Omul și-a trimis primii mesageri în spațiul cosmic. Savanții sovietici s-au situat și în acest domeniu în fruntea științei mondiale, repurtînd victorii epocale.
(In fotografie: Stația automată interplanetară sovietică fotografiind partea invizibilă a Lunei.)

altele pe care nu le putem cuprinde aci, dovedesc că știința sovietică se află în avangarda științei mondiale, deținînd în multe domenii primul loc în lume.

Datorită condițiilor excepționale create de partid și guvern, succese de seamă a obținut și știința și tehnica din patria noastră. Oamenii de știință și tehnicienii au

adus o contribuție valoroasă la înfăptuirea măreților obiective ale industrializării țării stabilite de partid, au ridicat mult prestigiul științei romînești peste hotare. Prin eforturile oamenilor de știință, inginerilor și tehnicienilor, folosind bogata experiență și ajutorul Uniunii Sovietice, s-au dezvoltat și se dezvoltă diferitele ramuri ale științei și tehnicii în strînsă legătură cu sarcinile construcției socialiste. O mîndrie a muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor și oamenilor de știință din țara noastră o constituie astfel de obiective realizate în ultimii ani ca: uzina cocsochimică, furnalul modern, bluming-ul și laminorul de la Hunedoara, fabrica de fire și fibre sintetice de la Săvinești, uzinele chimice în construcție de la Onești-Borzești etc. Realizări de seamă s-au obținut în domeniul matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, medicinei etc. In țara noastră, ca și în celelalte țări socialiste, toate cuceririle științei și tehnicii sînt puse în slujba ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc.

Cunoașterea științifică — singura cale de înțelegere a naturii

Știința îi dă omului putința să afle adevărul despre lumea înconjurătoare. Încă din cele mai vechi timpuri, cărturarii luminați au căutat să explice în mod științific diferitele fenomene din natură. Împotriva lor s-au ridicat reprezentanții celor bogați, ai claselor exploatatoare, în rîndurile cărora un rol de seamă îl aveau reprezentanții bisericilor. In ciuda prigoanei la care a fost supusă, știința a ieșit însă totdeauna biruitoare. Un pas important pe calea cunoașterii lumii înconjurătoare, pe calea zdrobirii dogmelor religioase l-au reprezentat cercetările cu privire la modul în care s-a format Pămîntul, cu privire la modul în care a apărut omul pe planeta noastră.

Iată, de pildă, problema formării Universului. În zilele noastre, știința a dovedit, fără putință de tăgadă, totala absurditate a explicațiilor aflate în așa-zisele cărți sfinte cu privire la Univers și om. „Facerea" lumii cuprinsă în Biblie este o povestire fantastică, asemănătoare tuturor legendelor antice care vorbeau despre isprăvile zeilor. Această poveste nu conține nici urmă de adevăr. Nici nu trebuie să posede cineva multe cunoștințe ca să se întrebe: oare cum a fost cu putință ca în ziua întîi să se facă lumină și abia în ziua a patra să-și ia locul pe cer Soarele, Luna și stelele, așa cum se spune în Biblie? După Biblie, Luna ar avea lumină proprie. Dar cine nu știe astăzi că Luna primește lumina de la Soare? Biblia nu explică legătura dintre Soare, Pămînt și Lună, ci pomenește că toate ar fi ieșit din „cuvîntul domnului".

Punctul central al reprezentărilor religioase despre Univers îl constituie teoria că omul reprezintă țelul final al naturii, că totul în lume a fost creat de dumnezeu pentru om. Iar Pămîntul ar fi centrul Universului.

Pe baza cuceririlor științifice s-a ajuns la o înțelegere materialistă asupra fenomenelor naturii. Savantul polonez N. Copernic (1473—1543) a descoperit încă acum 400 de ani adevărul asupra legăturii dintre Soare, Pămînt și celelalte planete, adică asupra sistemului solar. El a arătat că nu Pămîntul, ci Soarele este centrul în jurul căruia se învîrtesc celelalte planete din jur. Pămîntul este una dintre planetele mai mici, Soarele avînd un diametru de 109 ori mai mare ca al Pămîntului, adică aproximativ 1.400.000 km. După descoperirea lui Copernic, unora li s-a părut că Soarele trebuie să fie cel mai important corp din Univers. Dar știința în continuă dezvoltare a arătat că sistemul solar nu este unicul în Univers. Giordano Bruno (1548—1600), un filozof italian, propagandist înflăcărat al teoriei lui Copernic, a arătat că în jurul multor stele se învîrtesc

planete, că Universul cuprinde o infinitate de stele și că în multe din acestea poate exista viață. Aceste adevăruri reprezentau lovituri puternice date legendelor biblice despre Univers. Giordano Bruno a fost ars pe rug de inchiziție[1], dar adevărurile spuse de el nu au putut fi arse. *„Pe mine mă puteți arde* — a spus marele gînditor italian călăilor săi — *dar adevărul spuselor mele nu-l puteți distruge. Secolele viitoare vor înțelege și mă vor prețui."*

Au trecut anii și numărul adepților lui Copernic s-a înmulțit. S-a dovedit că numărul stelelor este infinit, existînd atît stele mai mici decît Soarele, cît și stele de milioane de ori mai mari decît el. Soarele împreună cu planetele care se învîrtesc în jurul său alcătuiesc, cu sateliții acestora și cu alte corpuri cerești — comete, meteoriți etc. — sistemul nostru solar. Acesta se integrează, la rîndul său, într-un sistem superior denumit Galaxie. Acum se știe că în Galaxie există aproximativ 150 de miliarde de stele, deși cu ochiul liber se pot vedea numai circa 6.000 dintre ele. Însă, în afară de Galaxia din care face parte și sistemul nostru solar există nenumărate alte Galaxii. Galaxiile se grupează la rîndul lor în supragalaxii (metagalaxii). Pe hărțile cerului au fost trecute nu mai puțin de 2.700 supragalaxii, unele dintre ele alcătuite din cîte 9—10.000 de Galaxii! Așadar, dincolo de limitele sistemului nostru solar, la distanțe de sute de milioane și chiar de miliarde

[1] Inchiziție — tribunal special al bisericii catolice, creat încă din secolul al XIII-lea, pentru prigonirea și reprimarea tuturor oamenilor care nu recunoșteau și se ridicau împotriva dogmelor bisericești. Inchiziția a schingiuit și ars pe rug — de-a lungul existenței sale — multe milioane de oameni.

După aprecierea unui istoric spaniol, pentru „păstrarea purității credinței catolice" numai în Spania „au fost arși de vii și exilați aproximativ trei milioane de oameni din toate clasele". Numai la ordinul inchizitorului spaniol Torquemada (mort în 1498), trecut mai tîrziu de papa de la Roma în rîndurile sfinților, au fost arși de vii peste zece mii de oameni, iar altor peste nouăzeci și șapte de mii, care au fost supuși la cele mai cumplite chinuri, schingiuiri, le-a fost confiscată averea etc.

de ani lumină [1] se află alți sori, alte stele, care se mișcă potrivit legilor obiective de mișcare a materiei. Cu ajutorul radiotelescoapelor, astronomii lărgesc necontenit limitele regiunii cunoscute din Univers, dobîndesc informații despre regiunile exterioare Galaxiei noastre. Nicăieri nu există bariere ale Universului. Nicăieri în cercetările lor astronomii nu au întîlnit „lăcașul lui dumnezeu", „raiul" sau alte lucruri despre care vorbesc legendele religioase. Pretutindeni, în studierea proceselor care au loc pe Pămînt, în cercetarea lumii atomului, ca și în cercetarea spațiului cosmic cu ajutorul rachetelor cosmice, oamenii au descoperit numai materia în nesfîrșita ei schimbare și transformare.

Pe baza descoperirilor științifice s-a demonstrat că toți aștrii cerești sînt alcătuiți din aceleași elemente chimice din care este alcătuit și Pămîntul.

Și acum să punem o altă problemă: oare lumea a avut un început în timp, a fost oare creată de cineva? Religia spune că da și afirmă că tot ceea ce există e „opera" unui „creator", că are un început în timp, rămînînd neschimbat de cînd lumea.

Știința dovedește că *lumea în întregul ei este eternă, a existat dintotdeauna și va exista întotdeauna, este nemărginită în timp și în spațiu și prin urmare n-a fost creată de nimeni și nici nu are nevoie de un cîrmuitor supranatural.* Știința spulberă ideea creației lumii din nimic, care stă la baza concepției religioase despre lume. Universul este nemărginit, fără început și fără sfîrșit. *În Univers, totul se transformă fără încetare.* Știința a dovedit că corpurile cerești din Univers sînt în continuă prefacere. În întreg Cosmosul, astrele apar, se dezvoltă, „îmbătrînesc" și se pre-

[1] *An lumină* este distanța pe care o parcurge cu o viteză de 300.000 km pe secundă o rază de lumină într-un an (aproximativ 10 miliarde kilometri).

fac în altceva. Materia este veșnică și în continuă mișcare și transformare. Astronomia arată cum unele stele se prefac în nori de praf și gaze cosmice, în timp ce altele se nasc „sub ochii noștri". Savanții sovietici Ambarțumian și Fesenkov au descoperit astre care s-au format doar acum cîteva milioane de ani (ceea ce înseamnă foarte puțin pentru lumea cosmică). Dacă Universul ca atare este nemărginit în spațiu, nu are început și nici sfîrșit în timp, în schimb toate corpurile cerești, stelele și planetele [1], toate fiind în continuă transformare — sînt mărginite în spațiu și au un început în timp. Aceste fenomene, aceste transformări la scară cosmică se petrec în mii de miliarde de ani.

Problema originii planetelor, deci și a Pămîntului, se mai află în centrul cercetărilor științifice. După ipoteza savantului sovietic O. Schmidt, Soarele în mișcarea sa a captat, a prins în jurul său roiuri de materie cosmică și le-a imprimat o mișcare de rotație în jurul său. Antrenați într-o asemenea mișcare, meteoriții mai mari i-au atras pe cei mai mici și s-au condensat în așa fel, încît, în urma acestui proces, s-au format planetele de azi. Pămîntul s-ar fi format astfel din particule solide, reci, care s-au încălzit ulterior datorită anumitor procese fizice (dezintegrare radioactivă). Apoi ar fi urmat răcirea scoarței Pămîntului, ridicarea la suprafață a rocelor mai ușoare, activitatea vulcanilor, formări de munți, inundații uriașe și așa mai departe, procese care au avut ca rezultat înfățișarea de azi a planetei noastre. Așadar, formarea Pămîntului, ca și a celorlalte planete, este un proces natural, al evoluției de miliarde de ani a materiei, și nu este nicidecum creația unei forțe supranaturale.

[1] *Stelele* sînt niște uriașe globuri fierbinți și luminoase, asemănătoare soarelui nostru, a căror strălucire răzbate departe în spațiul cosmic. *Planetele* sînt aștri reci și întunecați, fără lumină proprie.

Să luăm acum o altă problemă: apariția vieții și a omului pe Pămînt. Tot așa ca și în problema formării Universului, legenda biblică despre felul cum a apărut viața și omul pe Pămînt este total și categoric desmințită de faptele descoperite de știință. *Știința arată că toate speciile de plante și de animale nu au apărut dintr-o dată în forma lor de astăzi, ci au avut o perioadă de dezvoltare foarte îndelungată.*

Istoria apariției și dezvoltării vieții pe Pămînt, a cărei treaptă cea mai înaltă este omul și societatea omenească, e studiată de mai multe ramuri ale științei.

Să vedem, foarte pe scurt, cum ne învață știința că a apărut viața pe Pămînt.

Primele viețuitoare au apărut din materia fără viață datorită combinării unor substanțe chimice în anumite condiții prielnice. Aceste viețuitoare erau deosebit de mici și nu puteau fi văzute cu ochiul liber. Ele aveau o alcătuire extrem de simplă. Dar atunci se pune întrebarea: dacă cu două, trei miliarde de ani în urmă existau pe Pămînt numai niște ființe așa de mici și de simple, cum au apărut apoi toate celelalte? Nu este aici vorba numai de faptul că ființele care au apărut mai tîrziu erau mai mari, dar au apărut noi specii de animale, cu o structură internă din ce în ce mai complicată, datorită schimbării condițiilor de climă, hrană etc. și adaptării viețuitoarelor la aceste noi condiții. Cum se explică apariția tuturor speciilor de animale care, cîndva, în trecutul îndepărtat, nu existau?

În urmă cu un veac, marele om de știință Charles Darwin (1809—1882) a arătat în cunoscuta sa lucrare „Originea speciilor", pe baza unui uriaș material de fapte, că *plantele și animalele de astăzi sînt rezultatul unui foarte îndelungat proces de evoluție naturală*. „*Numărul verigilor intermediare și de trecere între toate speciile actuale și cele dispărute* — scrie Darwin — *trebuie să fi fost nemăsurat de mare.*" Nu există specii care apar din nimic, dintr-o dată, spontan. Știința a dovedit că plantele care se găsesc astăzi au în trecutul îndepărtat strămoși cu totul diferiți; schimbîndu-se clima și, o dată cu aceasta, condițiile lor de existență, dintre plante *au rezistat numai acelea care s-au putut adapta la noile condiții de mediu*, restul au pierit. Asemenea schimbări se produc de la un an la altul, însă numai un ochi experimentat le poate sesiza. Fiecare plantă își aruncă sămînța la întîmplare, dar nu toate semințele încolțesc și nu toate care încolțesc ajung la maturitate. Vor încolți numai semințele care sînt mai sănătoase și *vor crește numai acelea care se adaptează la condițiile de climă și de sol. Această alegere (selecție) naturală a celor mai buni și distrugerea celor mai slabi are loc neîncetat în lumea plantelor și a animalelor.*

Rămînînd mereu în viață doar exemplarele cele mai înzestrate, ele se vor deosebi după cîteva generații de strămoșii din care s-au născut. Pe această cale au apărut specii noi, din ce în ce mai înzestrate în lupta cu natura. Acest proces a fost denumit de Darwin *procesul selecției naturale*. Prin el se explică transformarea speciilor, evoluția vieții pe Pămînt.

Pe scara viețuitoarelor, omul a apărut cel mai tîrziu. Omul este ființa cea mai dezvoltată, cea mai perfecționată, cea mai bine înzestrată de natură. Spre deosebire de toate celelalte viețuitoare, omul produce unelte cu ajutorul cărora el smulge naturii cele trebuincioase traiului, schimbă fața Pămîntului potrivit nevoilor sale. *O caracteristică proprie numai omului*, în afară de producerea și folosirea uneltelor de muncă, *este gîndirea*. Spre deosebire de tot restul lumii animale, omul este o ființă înzestrată cu capacitatea de a gîndi. Omul își exprimă gîndurile prin cuvinte, prin vorbire, cu ajutorul limbii. În afara limbii nu există gîndire.

Știința dovedește — pe baza unor cercetări îndelungate — *originea animală a omului*. Omul se trage dintr-un soi de maimuță care nu mai există în zilele noastre și care a fost strămoșul comun al oamenilor și al unor maimuțe de azi.

Oamenii de știință au descoperit, în peșteri și prin săpături în pămînt, oseminte — schelete și resturi de schelete — ale unor ființe care nu mai erau maimuțe, dar nici nu deveniseră încă pe deplin oameni. Aceștia au fost strămoșii îndepărtați ai oamenilor, pe care savanții i-au numit *„oameni-maimuțe"*.

In lucrarea sa *„Rolul muncii în procesul transformării maimuței în om"*, Engels a explicat împrejurările apariției oamenilor și a lămurit în ce constă deosebirea esențială a omului față de strămoșii săi. *Rolul hotărîtor în transformarea maimuței în om l-a avut munca*, capacitatea de a munci, de a-și produce cele necesare traiului prin folosirea uneltelor. *Munca productivă este hotărîtoare pentru viața și dezvoltarea societății omenești.*

O etapă importantă a trecerii de la maimuță la om a constituit-o faptul că îndepărtatul nostru strămoș a trecut la obișnuința de a umbla în două picioare, eliberîndu-și astfel mîinile, care, în cursul multor generații, au căpătat dibăcia de a lucra unelte și de a le mînui. Munca cu mijloace foarte simple (hăituiala și prinderea vînatului, de pildă) au împins pe oamenii primitivi spre o activitate comună, spre într-ajutorare, ceea ce a dus la formarea societății omenești. De aceea, știința ne învață că *munca este trăsătura caracteristică a societății omenești, trăsătura care o deosebește de ceata maimuțelor*. Folosirea mîinilor (pentru asigurarea traiului) și mersul în două picioare a făcut să se lărgească orizontul omului. El începe să cunoască — treptat — însușirile lucrurilor din jur și simte nevoia să comunice semenilor impresiile și dorințele sale. Aceste necesități noi au cerut și organe corespunzătoare. In decursul sutelor de mii de ani de formare a omului datorită condițiilor naturale și sociale, creierul său se perfecționează. Sunetele la început nearticulate scoase de gîtlejul maimuței se îmbogățesc și se perfecționează, devin articulate. Apărute în procesul producției sociale, gîndirea și limbajul au influențat la rîndul lor activitatea productivă a oamenilor. Gîndirea oglindește, sub formă de imagini și idei, realitatea înconjurătoare. Apariția sistemului nervos al omului este rezultatul perfecționării continue a sistemului nervos al animalelor, care a pornit de la simpla celulă nervoasă și a ajuns la creierul omenesc, cu scoarța sa alcătuită din miliarde de celule. *Creierul omului este forma cea mai înaltă de organizare a materiei*. Și animalul aude, vede, are miros, are unele obiceiuri etc., dar el nu gîndește. *Aceasta arată că gîndirea este un produs special, o însușire proprie omului, este rezultatul dezvoltării istorice a naturii, a practicii social-istorice a oamenilor*[1], și nu ceva miraculos, introdus din afară de o forță supranaturală. Așadar, știința a arătat că gîndirea, a cărei bază materială este creierul, a apărut și s-a dezvoltat datorită muncii, producției, activității și vieții oamenilor în societate.

Cunoștințele științifice despre origina vieții și a omului pe Pămînt au dat o lovitură puternică concepțiilor religioase despre lume și despre om.

Știința modernă a dat răspunsuri clare, precise și altor zeci și sute de probleme pe care și le pun oamenii în zilele noastre. Știința luminează tot mai departe căile oamenilor spre adevăr, spre o viață mai bună.

In vremurile noastre, cînd realizările științei sînt atît de mari și de grăitoare, reprezentanții bisericii și-au schimbat

---

[1] Prin *practica social-istorică* a oamenilor se înțelege în primul rînd activitatea lor de producție, de-a lungul veacurilor, experiența dobîndită în activitatea socială, în cursul luptei de clasă etc.

tactica de luptă: numeroşi slujitori ai bisericii din ţările capitaliste, filozofi idealişti, diferiţi apologeţi ai capitalismului etc. caută să „împace" religia cu ştiinţa. Aceştia răstălmăcesc învăţămintele care se desprind din cuceririle ştiinţei, caută „să demonstreze" că în spatele descoperirilor ştiinţifice se află, pasămite, tot „spiritul divin". Făcînd totul pentru a ţine pe oamenii muncii în bezna neştiinţei şi superstiţiilor, potrivit îndemnului scripturii: „fericiţi cei săraci cu duhul...", religia a urmărit şi urmăreşte îndepărtarea maselor de la cunoaşterea adevărului despre natură şi mai ales despre societate, prostirea şi ţinerea lor mai departe sub jugul exploatării spre folosul celor avuţi.

Dar sînt zadarnice încercările reprezentanţilor misticismului de a ţine veşnic pe oameni în bezna credinţelor în forţe supranaturale. Ştiinţa a cucerit minţile şi inimile a sute de milioane de oameni şi ea va triumfa pretutindeni.

Marxism-leninismul — singura explicaţie ştiinţifică a fenomenelor sociale

Din cele mai vechi timpuri, oamenii au căutat să dea o explicaţie ştiinţifică nu numai fenomenelor naturii, ci şi fenomenelor sociale. Oamenii s-au întrebat care este explicaţia diferitelor fenomene şi evenimente sociale, care este cauza schimbărilor atît de dese şi de adînci care au loc în societate?

Ideologii claselor exploatatoare au susţinut, şi mai susţin şi astăzi, că cele ce se petrec în societate sînt expresia unei voinţe supranaturale, căreia cei mai mulţi îi spun dumnezeu, că „soarta" oamenilor este dinainte hotărîtă şi că ei nu pot face nimic pentru a o schimba. Aceste teorii religioase au servit întotdeauna şi servesc claselor exploatatoare, reacţionare, care au interesul ca oamenii să se

împace cu viaţa de mizerie, suferinţe şi umilinţe la care îi condamnă orînduirea întemeiată pe exploatare, să se resemneze şi să nu lupte pentru înlocuirea ei.

Şi pînă la apariţia marxismului o serie de filozofi şi gînditori au combătut aceste teorii şi au încercat să explice dezvoltarea societăţii fără să recurgă la forţe supranaturale, la dumnezeu.

Dar o explicaţie cu adevărat ştiinţifică a fenomenelor care au loc în societate a dat-o numai marxism-leninismul.

Bazîndu-se pe temelia trainică a tuturor cuceririlor ştiinţelor naturii de pînă la ei şi pe practica social-istorică, Marx şi Engels au creat o teorie filozofică care reprezintă un sistem profund ştiinţific de concepţii despre legile cele mai generale de dezvoltare a naturii, gîndirii şi societăţii. *Ei au arătat pentru prima oară că societatea omenească nu se dezvoltă la întîmplare, sau după bunul plac al vreunei forţe supranaturale, ci potrivit anumitor legi pe care omul le poate cunoaşte şi folosi.* Marxism-leninismul a explicat pentru prima oară în mod ştiinţific cum a apărut societatea omenească, care sînt formaţiunile social-economice ce s-au succedat în mod necesar în cursul istoriei, care sînt legile trecerii omenirii de la capitalism la socialism şi comunism.

„Marxism-leninismul este concepţia materialist-dialectică unitară şi consecventă despre lume şi teoria comunismului ştiinţific. Marxism-leninismul este ştiinţa legilor de dezvoltare a societăţii, ştiinţa revoluţiei socialiste şi a dictaturii proletariatului, ştiinţa construirii societăţii socialiste şi comuniste." [1]

Ştiinţa marxist-leninistă este în mîna clasei muncitoare, condusă de partidul ei de avangardă, cea mai de preţ armă în lupta pentru răsturnarea orînduirii capitaliste şi făurirea orînduirii socialiste şi comuniste. Una dintre cele mai însem-

[1] Istoria Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Editura Politică, 1959, pag. 779.

nate concluzii ale științei marxist-leniniste despre societate este aceea că rînduielile sociale nu sînt veșnice, că societatea capitalistă este inevitabil sortită pieirii. Cunoscînd legile de dezvoltare a societății și acționînd după cerințele acestor legi, oamenii muncii, conduși de partidul marxist-leninist, obțin victoria în revoluția socialistă și construiesc societatea care asigură tuturor oamenilor o viață cu adevărat liberă, îmbelșugată și fericită pe pămînt — societatea comunistă.

Clasa muncitoare, clasa cea mai înaintată a societății, revoluționară pînă la capăt, este cea mai interesată în cunoașterea și răspîndirea adevărului, în făurirea unei vieți mai bune pentru oamenii muncii. Ea este de aceea potrivnică misticismului, înapoierii și oricăror superstiții. Pătrunderea în mase a științei, a învățăturii marxist-leniniste și combaterea misticismului contribuie la luminarea oamenilor muncii și, prin aceasta, îi ajută în lupta împotriva orînduirilor exploatatoare și, mai ales, în lupta pentru construirea socialismului.

* * *

Lupta împotriva superstițiilor și misticismului are o veche tradiție în țara noastră. Răspîndirea cunoștințelor științifice despre natură începe să ia o tot mai mare dezvoltare în condițiile economice și social-politice de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea și primele decenii ale veacului al XIX-lea. *„Multe prejudecăți nutrite de ignoranță au pierit înaintea luminii și a cunoștințelor pozitive"*, spunea în această perioadă Gh. Asachi, care, alături de Gh. Lazăr, Ion Ghica și alții a adus o însemnată contribuție la răspîndirea științei în Țările Romînești.

Marele nostru gînditor din secolul trecut Ion Ghica, militind pentru răspîndirea cunoștințelor științifice, scria că prejudecățile mistice *„...au fost și tot mai sînt încă un mare inamic al progresului și al civilizației; știința se luptă neîncetat în contra lor și caută a le dobori. Multe din aceste false credințe sînt numai creațiunea interesului și ambițiunea unor caste care le-au implîntat în inima mulțimii cu scop de a o domina"*.

Unul din popularizatorii de seamă ai cunoștințelor științifice, reprezentant al ateismului din țara noastră, a fost filozoful materialist Vasile Conta. Acesta scria: *„A zice că religiunea poate coexista și prin urmare poate fi conciliată* (împăcată — *n.n.) cu știința este tot atît de absurd ca și a zice... de exemplu, că se pot concilia astronomia veche, care zice că Soarele se învîrtește în jurul Pămîntului, cu astronomia modernă, care zice că Pămîntul se învîrtește în jurul Soarelui."*

La sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, naturaliștii Grigore Ștefănescu, Ștefan Michailescu, Bacaloglu, dr. Stîncă, dr. Racoviță și încă mulți alți oameni de știință ai țării noastre s-au străduit să popularizeze descoperirile științifice și să combată superstițiile și prejudecățile mistice.

Eminentul om de știință doctorul Victor Babeș spunea în 1925: *„Credința reprezintă un grad inferior în dezvoltarea inteligenței, și în nici un caz nu cred în absurditățile și neadevărurile care însoțesc credința diferitelor religii și care ar trebui eliminate încetul cu încetul, și protestez dacă cineva pretinde ca educația copilului să fie făcută de religie cu minunile absurde ale ei."*

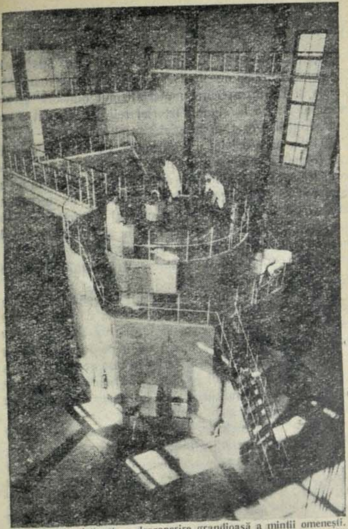
In anii puterii populare, organizînd și conducînd poporul nostru muncitor pe drumul făuririi unei vieți noi, partidul a acordat și acordă o deosebită atenție ridicării nivelului cultural și științific al oamenilor muncii, răspîndirii lumi-

noaselor idei ale marxism-leninismului în mase, idei care îi însuflețesc și călăuzesc în lupta și munca de dezvoltare a societății socialiste. Partidul nostru pornește de la faptul că lichidarea exploatării omului de către om, a orînduirilor asupritoare și nedrepte, a înapoierii economice și a lipsei de cultură, răspîndirea marxism-leninismului, adăparea de la izvoarele științei, consituie condiții de bază pentru eliberarea omului de cătușele misticismului, dîndu-i posibilitatea să-și pună toate capacitățile sale în slujba făuririi vieții noi, socialiste.

Succesele de însemnătate istorică obținute de oamenii muncii, victoria socialismului în țara noastră, creșterea puternică a forțelor de producție din industrie și agricultură, îmbunătățirea necontenită a nivelului de trai — roade ale muncii și luptei lor de zi cu zi, conduse de partid, ale aplicării pe scară tot mai largă a cuceririlor științei în producție — precum și mărețele perspective deschise de planul pe 6 ani și de schița planului de perspectivă pe 15 ani — toate acestea sporesc nemăsurat încrederea oamenilor muncii în forțele lor creatoare, îi conving că îmbunătățirea și înfrumusețarea traiului depind numai și numai de munca lor, călăuzită de învățăturile științei, de învățătura marxist-leninistă. Toate acestea, în strînsă îmbinare cu munca politico-educativă desfășurată de partid, de stat și de organizațiile obștești, creează condiții favorabile pentru eliberarea unui număr tot mai mare de oameni de prejudecățile mistice și superstițiile moștenite de la vechea orînduire bazată pe exploatare.

In înlăturarea prejudecăților mistice, un rol de cea mai mare însemnătate îl are răspîndirea cunoștințelor științifice și totodată înțelegerea cauzelor și condițiilor care au dus la apariția religiei.

Energia atomică este o descoperire grandioasă a minții omenești. In țara noastră fizica nucleară a luat o mare dezvoltare în ultimii ani, fiind pusă în slujba fericirii omului. (In fotografie: reactorul atomic construit cu ajutorul Uniunii Sovietice.)

Asupra problemei originii religiei s-au dus aprinse dispute. Dar numai marii dascăli ai clasei muncitoare, Marx, Engels şi Lenin, aplicînd materialismul dialectic şi materialismul istoric la studiul istoriei religiei, au dat o explicaţie ştiinţifică originii religiei.

Religia nu a existat dintotdeauna. Ea s-a ivit pe o anumită treaptă a comunei primitive. În acele timpuri străvechi, omul trăia aproape în stare de sălbăticie. Uneltele cu care omul reuşea să-şi agonisească hrana erau foarte rudimentare. Omul primitiv trăia din culesul fructelor, vînătoare sau pescuit. Animalele pe care le vîna se dovedeau cîteodată mai iuţi, mai viclene decît el. Calamităţile naturale — inundaţiile, trăsnetul, furtuna — îl ameninţau neîncetat, bolile îl secerau.

Era şi firesc ca în acele vremuri îndepărtate, trăsnetul, furtuna, cutremurele, ploaia, revărsările de ape, ale căror cauze omul nu le cunoştea şi împotriva cărora nu putea face absolut nimic, să-i apară ca nişte forţe misterioase, supranaturale. Neputinţa, frica lui în faţa acestor forţe naturale l-au făcut pe omul primitiv să creadă că ele ar avea conştiinţă, că ar gîndi asemenea lui, că ar avea o putere de neînvins.

Atît culesul fructelor, cît şi vînătoarea sau pescuitul, făceau din omul primitiv robul unor împrejurări întîmplătoare, favorabile sau nefavorabile, de care depindea viaţa lui. Ocupaţiile acestea pe lîngă că îl supuneau la eforturi istovitoare şi continui, la nenumărate primejdii, pînă la urmă nici nu-i asigurau o hrană permanentă sau un adăpost împotriva frigului, a fiarelor şi a altor stihii ale naturii.

Răspîndirea triburilor primitive pe suprafaţa pămîntului, distanţele mari dintre ele îngreunau relaţiile de colaborare

şi ajutor reciproc dintre diferitele grupări omeneşti şi făceau ca starea de dependenţă şi de neputinţă a omului în faţa naturii să fie şi mai accentuată, iar lupta lui cu natura, în vederea asigurării existenţei, şi mai grea.

În aceste condiţii istorice au apărut primele concepţii religioase şi ele reprezintă oglindirea fantastică, denaturată a relaţiilor omului primitiv cu natura şi a relaţiilor reciproce dintre oameni. Acest lucru este dovedit de conţinutul principalelor reprezentări şi ritualuri religioase din această perioadă.

Una din primele forme ale cultului religios, dar caracteristică tuturor religiilor, chiar şi religiilor contemporane, este *magia*. Magia are la bază credinţa în posibilitatea de a provoca diferitele efecte prin intermediul unor acţiuni vrăjitoreşti, fără nici o legătură de fapt cu rezultatul urmărit.

La triburile primitive din Australia, de exemplu, a căror ocupaţie principală era vînătoarea, exista obiceiul următor: înainte ca bărbaţii să plece la vînătoarea de canguri, ei desenau pe nisip figura unui cangur şi executau în jurul ei dansuri rituale, aruncînd în acelaşi timp cu suliţele în figura desenată. Prin acest obicei, ei urmăreau să-şi asigure succesul la vînătoare. Bineînţeles că în realitate asemenea practici cu caracter fantastic, religios, nu puteau să exercite nici o influenţă asupra vînătoarei. Între cele două fapte nu există nici o legătură în afara legăturii din închipuirea oamenilor.

Rămăşiţele unor asemenea obiceiuri mai există şi în zilele noastre. De pildă, rugăciunile, adresate de unii oameni inapoiaţi în vederea realizării unui scop (însănătoşire, izbîndă într-o acţiune etc.). S-au şi mai clar reiese acest lucru din exemplul pe care-l oferă procesiunile organizate de preoţi pentru a chema ploaia în momentele de mare secetă. Ce rezultat au asemenea obiceiuri primitive se

poate constata cu ușurință din faptul că ele nu aduc niciodată realizarea lucrului dorit.

Printre cele mai vechi forme de manifestare a religiei este și *animismul*, credința primitivă în suflet și în duhuri. In concepția omului primitiv, sufletul este un fel de „dublură" a omului real, o ființă independentă de trup, care poate părăsi trupul în timpul somnului sau, definitiv, în momentul morții. Măsura în care credința în suflet și în viața de dincolo de mormînt este inventată de oameni ca o copie fantastică a vieții reale se vede limpede în caracterul concret, „realist" al reprezentărilor oamenilor primitivi. Prin suflet, omul nu a înțeles de la început o ființă imaterială, o ființă spirituală, abstractă. La început, sufletul era identificat, de către triburile a căror ocupație principală era vînătoarea, cu sîngele, iar triburile care se ocupau în principal cu pescuitul identificau sufletul cu răsuflarea, pentru că în reprezentarea unora moartea coincidea cu pierderea sîngelui, iar în reprezentarea celorlalți, cu încetarea respirației.

Și în zilele noastre se mai păstrează ideea existenței unui suflet independent de corpul omenesc, dar ca ceva abstract, imaterial, care se desprinde de om în momentul morții. Această concepție primitivă se menține la acei oameni al căror nivel de cunoștințe științifice și culturale e foarte scăzut.

Ca și concepția despre suflet, la început duhurile erau atribuite obiectelor și fenomenelor individuale, copacilor, animalelor, unor pietre, stînci, peșteri, ape etc.

Mai tîrziu, o dată cu dezvoltarea gîndirii, reprezentările religioase despre duhuri capătă un caracter mai abstract. Apar concepțiile despre duhul unic al tuturor vînturilor, al pădurii, al ploii, al fulgerului ș.a.m.d. înzestrat cu puteri supranaturale, de a acționa în afara și independent de fenomenele concrete.

Dependența acestor reprezentări religioase de baza materială a societății primitive este limpede.

O altă formă a concepțiilor religioase primitive este *totemismul*, credința în descendența comună a unuia sau mai multor ginți dintr-un strămoș reprezentat sub forma unui animal sau plantă.

Fenomenele concrete din natură asupra cărora erau extinse legăturile de rudenie erau tocmai acelea care constituiau obiectul activității practice desfășurată de comunitățile primitive: vînătoarea, pescuitul. O dată cu trecerea de la vînătoare și pescuit, ca ocupații principale, la creșterea vitelor și agricultură, duhurile care personificau diferite fenomene ale naturii, avînd o însemnătate deosebită pentru muncile agricole, au trecut pe primul plan în concepția religioasă a omului primitiv. Acestor divinități li se aduceau jertfe constînd din roadele pămîntului, fructe, semințe, animale, iar uneori chiar și jertfe omenești.

S-ar putea crede că astăzi, în zilele sateliților artificiali, ai centralelor atomice etc., nu mai pot exista asemenea obiceiuri primitive. Dar tămîierea bisericii, a caselor, stropirea cu apă „sfințită", folosirea untdelemnului în candeli, nu sînt oare manifestări ale unor asemenea concepții religioase? Tineretul trebuie să combată aceste obiceiuri, dovedind, cu argumente științifice, netemeinicia lor.

Pe măsură însă ce, determinat de perfecționarea uneltelor de producție și de dezvoltarea diviziunii sociale a muncii, a schimbului, a proprietății private, a început procesul de împărțire a societății în bogați și săraci, au apărut și în concepțiile religioase distincții în ceea ce privește însemnătatea divinităților. Primii zei erau concepuți ca fiind egali între ei, avînd doar atribuții diferite în ceea ce privește guvernarea fenomenelor naturii. Treptat însă, zeii se împart în zei principali și zei secundari, fapt în care se oglindește din ce în ce mai mult descompunerea orînduirii comunei

primitive și apariția societății împărțită în clase dușmane, în exploatați și exploatatori.

Apariția claselor sociale dușmane și a statului, sub forma monarhiilor despotice, în urma descompunerii comunei primitive, constituie baza apariției și răspîndirii credinței într-un singur dumnezeu: *monoteismul.*

Inspirîndu-se din felul de organizare al monarhiilor, oamenii și-au imaginat că și „în cer" ar exista un dumnezeu, stăpîn absolut al tuturor (aidoma despoților de pe pămînt), care ar fi înconjurat de o mulțime de sfinți mai mari sau mai mici (așa cum domnitorii erau înconjurați de vasali, de curteni etc.). Ce exemplu mai bun poate fi dat în sprijinul ideii că nu dumnezeu a creat pe om, ci oamenii l-au creat pe dumnezeu!

Iată dar cum s-au născut concepțiile religioase în mințile oamenilor primitivi, din neputința acestora de a se lupta cu forțele naturii, din neînțelegerea și frica pe care o simțeau în fața diferitelor fenomene naturale și sociale. Căci, așa cum scrie Engels: *„...Orice religie nu este altceva decît oglindirea fantastică în mințile oamenilor a forțelor exterioare care domină viața lor de toate zilele, o oglindire în care forțele pămîntești iau forma unor forțe suprapămîntești. La începuturile istoriei, forțele naturii sînt cele care au dobîndit în primul rînd o astfel de oglindire, trecînd în cursul dezvoltării ulterioare la diferitele popoare, prin personificări din ce în ce mai variate și mai pestrițe... Dar curînd intră în acțiune alături de forțele naturii și forțe sociale, care la început le sînt tot atît de străine oamenilor și le stau tot atît de inexplicabile în față, dominîndu-i cu aceeași aparentă necesitate naturală, ca înseși forțele naturii. Figurile fantastice în care se reflectau la început numai forțele misterioase ale naturii capătă astfel atribute sociale și devin reprezentante ale unor forțe istorice."* [1]

[1] F. Engels: Anti-Dühring, ed. a III-a, E.S.P.L.P., 1955, pag. 350.

Așadar dacă în condițiile societății primitive religia s-a născut datorită neputinței omului în fața forțelor naturii, în societățile în care există clase exploatatoare (sclavagismul, feudalismul, capitalismul) ea se menține și găsește teren prielnic de dezvoltare *mai ales datorită asupririi sociale, existenței exploatării omului de către om.*

Viața sclavului depindea de voința proprietarului de sclavi. Acesta putea să-l pună la munci foarte grele, să-l lase nemîncat sau să-l omoare oricînd voia. Viața țăranului iobag depindea și ea de voința moșierului, care-l exploata pînă la sînge. In capitalism, viața oamenilor muncii este expusă loviturilor neașteptate care decurg din acțiunea oarbă a legilor de dezvoltare a societății capitaliste. Cei care muncesc trăiesc mereu cu frica față de ziua de mîine. Crizele economice, șomajul, războaiele amenință și urmăresc pas cu pas, ca un bici neînduplecat, pe oamenii muncii.

Analizînd cauzele religiei în societatea capitalistă, Lenin scria: *„Oprimarea socială a maselor muncitoare, aparenta lor neputință completă în fața forțelor oarbe ale capitalismului, care pricinuiește omului muncitor de rînd zi de zi, ceas de ceas suferințe de o mie de ori mai îngrozitoare, chinuri de o mie de ori mai cumplite decît diferitele evenimente care ies din comun, cum sînt războaiele, cutremurele etc. — iată cea mai adîncă rădăcină a religiei din vremurile de azi."*

Credința în supranatural, în rai, în „lumea de apoi" este folositoare claselor stăpînitoare, deoarece ea înșeală și adoarme simțul de clasă al oamenilor muncii, făcînd din religie, așa cum spunea Marx, un fel de „opiu pentru popor".

Statul claselor exploatatoare se folosește nu numai de mijloace de constrîngere materială, dar și de mijloace de supunere spirituală pentru a întuneca mintea oamenilor

muncii, pentru a smulge din cugetul lor orice încredere în putința schimbării rînduielilor bazate pe exploatare. Printre aceste mijloace, clasele exploatatoare au folosit în primul rînd religia. Capii bisericii au potrivit întotdeauna pas cu pas cerințele și preceptele religiei cu interesele claselor exploatatoare, din rîndul cărora făceau și ei parte. In timpul societății feudale, cînd influența și puterea clericilor erau deosebit de mari, mii și milioane de oameni trăiau în stare de iobăgie pe pămînturile mănăstirești, îndurînd cele mai crunte umilințe. La cea mai neînsemnată încercare de protest împotriva stăpînirii, la cea mai mică bănuială de nesupunere, oamenii erau aruncați în temnițe, schingiuiți, arși pe rug, prigoniți. La rîndul ei, burghezia a făcut și ea din religie un mijloc de asuprire a poporului. In vremurile noastre, vîrfurile clerului din țările occidentale, strîns legate de clasele exploatatoare, sînt agenturi directe ale imperialismului. Vaticanul, centrul bisericii catolice, a fost totdeauna și este și în prezent un apărător înfocat al acțiunilor murdare ale reacțiunii imperialiste, ale colonialiștilor. Vaticanul a binecuvîntat, de pildă, războiul dus de Mussolini împotriva poporului abisinian, cotropirea de către hitleriști a tuturor statelor europene, mîrșavul atac îndreptat împotriva Uniunii Sovietice, și sprijină toate acțiunile din zilele noastre ale cercurilor agresive occidentale. In dorința de a justifica acțiunile războinice ale cercurilor imperialiste agresive în pregătirea unui război atomic, unii reprezentanți ai bisericii catolice sau ai celorlalte biserici occidentale au mers pînă acolo încît au afirmat necesitatea războiului atomic pe baza faptului că „folosirea armelor atomice nu ar veni în contradicție cu învățăturile Bibliei".

„Părinții bisericii" din țările capitaliste nu se pot împăca nici pînă astăzi cu gîndul că sute de milioane de oameni din Asia și Africa s-au eliberat de sub jugul colonialiștilor. Acționînd mînă în mînă cu serviciile de spionaj ale

puterilor imperialiste, Vaticanul strecoară în China spioni diversioniști, încearcă să folosească instituțiile bisericii creștine din China în lupta lor împotriva puterii populare. Astfel a fost demascat episcopul catolic al orașului Canton, Den I-miu, care a folosit biserica pentru a ascunde spioni strecurați din Taivan. Capelanii catolici, în calitate de preoți militari, participă la influențarea ideologică a soldaților armatei ciankaișiste.

In zilele noastre, ca și în trecut, reprezentanții bisericii din țările capitaliste încearcă să convingă pe cei oropsiți că rînduielile exploatatoare ar fi „lăsate de la dumnezeu", ar fi „sfinte și de neatins".

Religia răspîndește idei înapoiate, reacționare cu privire la rolul femeii în societate. Preceptele religioase susțin că femeile sînt inferioare bărbaților, mai prejos de aceștia. Celui care muncește toată viața și o duce în lipsuri, religia îi spune că „așa i-a fost ursit de dumnezeu" și trebuie deci să se împace cu „soarta" sa, îi cere să fie supus în viața pămîntească. In cărțile așa-zise sfinte găsim îndemnuri fățișe la respectarea veșnică a robiei. „Voi, slugilor — se spune în epistola I a apostolului Petru — plecați-vă stăpînilor voștri, cu toată frica, nu numai celor buni și blînzi, ci și celor greu de mulțumit".

In „Impărat și proletar", Eminescu scoate la iveală cu pătrundere caracterul reacționar al religiei:

„Religia? O frază de dînșii inventată,
Ca prin a ei putere să vă aplece-n jug;
Căci de-ar lipsi din inimi speranța de răsplată,
După ce-amar muncirăți mizeri viața toată
Ați mai purta osînda ca vita de la plug?"

Pentru a masca exploatarea și asuprirea, predicile religioase cheamă la „frăție", „iubire și egalitate" între toți

oamenii pe pămînt, între exploataţi şi exploatatori. A chema la înfrăţirea tuturor oamenilor înăuntrul societăţii întemeiate pe exploatare înseamnă a înşela pe oamenii muncii, a îngreuna unirea lor în lupta pentru eliberare, a-i condamna la robie veşnică. Ce fel de înfrăţire poate fi între moşierul ghiftuit şi ţăranul sărac lipit pămîntului? Ce fel de egalitate poate fi între muncitorul care trudeşte zilnic pentru a-şi cîştiga o leafă de mizerie şi capitalistul care nu munceşte, dar îşi însuşeşte aproape întregul rod al muncii altora?

Experienţa practică a luptei de clasă i-a convins pe oamenii muncii că adevărata înfrăţire şi egalitate pe pămînt nu se poate dobîndi prin împăcarea cu clasele exploatatoare, sau prin supunerea faţă de ele, ci numai prin lupta de clasă împotriva acestora, prin răsturnarea lor de la putere, prin lichidarea proprietăţii capitaliste asupra mijloacelor de producţie şi instaurarea relaţiilor de producţie socialiste.

RĂSPÎNDIREA CUNOŞTINŢELOR ŞTIINŢIFICE ŞI DE CULTURĂ GENERALĂ ÎN RÎNDURILE TINERETULUI — SARCINĂ DE MARE ÎNSEMNĂTATE A ORGANIZAŢIILOR DE BAZĂ U.T.M.

După cum religia nu a existat dintotdeauna şi a apărut pe o anumită treaptă a dezvoltării societăţii omeneşti, tot aşa ea va dispare pe o altă treaptă a dezvoltării sociale. Dispariţia religiei va fi rezultatul dispariţiei cauzelor social-economice care au dus la apariţia şi menţinerea ei, rezultatul educării maselor în spirit ştiinţific.

În urma cuceririi puterii de către clasa muncitoare, în ţara noastră s-au creat condiţii pentru ca oamenii muncii să fie treptat eliberaţi de sub influenţa dăunătoare a prejudecăţilor mistice şi a superstiţiilor de tot felul. Construirea cu

Tineretul este însetat de cultură, ştiinţă şi tehnică. În anii noştri au fost create condiţii minunate de studii şi cercetare pentru tînăra generaţie.

succes a bazei economice a socialismului în ţara noastră, lichidarea claselor exploatatoare, răspîndirea ideilor marxist-leniniste în mase, epocalele cuceriri ale ştiinţei contemporane, munca uriaşă de culturalizare a maselor desfăşurată de statul democrat-popular, sub conducerea partidului, au avut şi au ca urmare schimbări însemnate în felul de a gîndi al oamenilor muncii. Se înrădăcinează tot mai puternic o nouă atitudine faţă de muncă, faţă de avutul obştesc şi faţă de stat, care pentru prima oară este un stat al celor ce muncesc. Se înlătură, treptat, din conştiinţa oamenilor muncii ideile înapoiate despre lume şi societate, iar tot mai mulţi oameni ajung să înţeleagă just ceea ce se petrece în

jurul lor. Simțămîntul de teamă și de neputință care stăpînea pe oamenii muncii în timpul regimului burghezo-moșieresc este înlocuit cu încrederea în propriile forțe, în putința de a-și făuri prin munca lor o viață nouă.

„Viața — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn — *arată ce forță reprezintă conștiința tot mai înaltă a oamenilor muncii, identificarea lor cu interesele generale, încrederea lor în viitor, hotărîrea lor de a-și aduce contribuția la victoria deplină a socialismului. In nici o țară capitalistă, oricît ar încerca apologeții capitalismului să deghizeze regimul de exploatare în „capitalism popular" sau „stat al bunăstării generale", nu este cu putință o asemenea activitate plină de entuziasm, abnegație, spirit inepuizabil de inițiativă ca aceea pe care o desfășoară zecile și sutele de mii de fruntași din uzinele și minele noastre, șantiere, gospodării colective, gospodării de stat."* [1]

Dar tradițiile, obiceiurile rămase de la vechea societate, prejudecățile mistice și superstițiile nu dispar de la sine, prin porunci, legi sau decrete administrative. Eliberarea oamenilor muncii de sub înrîurirea ideilor înapoiate nu se poate dobîndi de la o zi la alta. Ea poate fi înfăptuită, în primul rînd, prin atragerea oamenilor muncii la activitatea practică de construire a noii societăți, prin înarmarea lor cu cuceririle științei și tehnicii, cu știința despre lume și societate — marxism-leninismul. *„Trebuie îmbunătățită și lărgită, cu activa participare a oamenilor de știință și cultură,* — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în raportul prezentat la Congresul al III-lea al P.M.R. — *munca de răspîndire a cunoștințelor științifice, de popularizare, pe înțelesul maselor largi, a concepției materialiste despre lume, de combatere a vederilor înapoiate, superstițiilor, prejudecăților*

[1] Gh. Gheorghiu-Dej — Raport la cel de al III-lea Congres al P.M.R., Editura Politică, 1960, pag. 100—101.

și misticismului." [1] In toiul acestei lupte se schimbă și felul de a gîndi al oamenilor, care își însușesc tot mai mult cuceririle științei. Viața este plină de exemple care arată cum, în activitatea lor de zi cu zi, oamenii muncii se eliberează de superstiții și prejudecăți. Pentru a-și realiza sarcinile de producție, pentru a-și spori cîștigul, muncitorul nu recurge la bunăvoința lui dumnezeu, ci se preocupă să-și organizeze mai bine munca, să aplice știința în producție. Țăranii colectiviști harnici nu așteaptă „să le pice din cer" bucatele, ci ară, îngrașă pămîntul, aplică știința, regulile agrotehnice potrivite terenului lor.

Eliberați de exploatare și muncind pentru a obține succese în producție prin aplicarea tehnicii înaintate, tinerii muncitori și țărani muncitori, în special cei din unitățile agricole socialiste, unde se desfășoară o intensă activitate de educație cultural-științifică, își dau seama că nu în rugăciuni stă puterea, ci în folosirea cuceririlor științifice.

Partidul Muncitoresc Romîn mobilizează și conduce masele de milioane de oameni de la orașe și sate la lupta pentru dezvoltarea neconteniă a forțelor de producție ale țării, prin industrializarea socialistă, prin colectivizarea agriculturii, învață pe oamenii muncii că îmbunătățirea continuă a traiului lor depinde nemijlocit de succesele pe care ei le dobîndesc în muncă, în ridicarea productivității muncii și reducerea prețului de cost, îmbunătățirea calității produselor.

Infăptuirea măreților obiective ale planului de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960—1965, care prevăd continuarea în ritm susținut a industrializării țării, încheierea colectivizării agriculturii, creșterea considerabilă a producției agricole vegetale și animale, extinderea mecanizării și automatizării producției, reutilarea întreprinderilor existente și înzestrarea noilor întreprinderi cu utilaje și

[1] Idem, pag. 102.

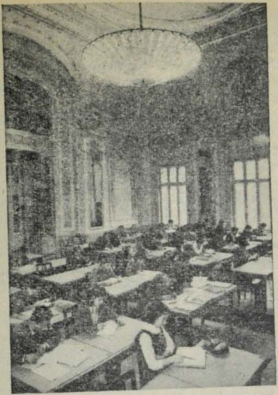
agregate la nivelul celor mai noi realizări ale tehnicii, aplicarea în producție a proceselor tehnologice moderne etc. — toate acestea cer din partea fiecărui om al muncii și îndeosebi din partea tineretului să-și însușească cunoștințe științifice tot mai numeroase și mai profunde, să învețe să stăpînească tehnica modernă, să fie, într-un cuvînt, constructori pricepuți ai socialismului.

Trebuie să demascăm cu hotărîre preceptele retrograde ale religiei, care propovăduiesc idei ca: „Crede și nu cerceta" sau „Fericiți cei săraci cu duhul, căci a lor e împărăția cerurilor", ceea ce înseamnă ignoranță, incultură. Tineretul nostru are nevoie de a cunoaște cît mai multe lucruri, de a-și însuși cît mai multe cuceriri ale științei și tehnicii moderne, pentru a putea trăi o viață civilizată, pentru a putea contribui din plin la construirea unei orînduiri noi, socialiste.

Infăptuirea sarcinilor menite să asigure un trai îmbelșugat și fericit întregului popor nu se împacă cu rămășițele vechilor concepții înapoiate din mintea unor oameni, cu prejudecățile mistice, cu superstițiile, care împiedică pe cei ce sînt pradă lor să se dezvolte din punct de vedere profesional, cultural și politic. Mai sînt tineri care în timpul diferitelor sărbători religioase lipsesc de la lucru, încălcînd disciplina în producție. Alții, căutînd să îndeplinească ritualurile bisericești, își irosesc în zadar timpul lor liber, în loc de a-l folosi pentru odihnă sau pentru ridicarea nivelului lor cultural și profesional.

La sate, mai sînt tineri cu gospodărie individuală care nu ies la plug pînă nu cîntă cucul. Insămînțînd tîrziu, ei pierd din recoltă. Unii, tocmai cînd trebuie să dea zor cu însămînțarea, îngrijirea sau recoltarea culturilor la timp, se apucă să țină praznice și sărbători care le răpesc zile prețioase de lucru.

Intreaga țară este împînzită de mii de biblioteci care pun la îndemîna oamenilor muncii cărți de literatură, de artă, de știință.
(In fotografie: Aspect dintr-o sală de lectură la Biblioteca Centrală de Stat.)

Tineretul din patria noastră — atît cel de la orașe, cît și cel de la sate — are astăzi asigurate posibilități nelimitate de a munci, dar și de a-și ridica zi cu zi nivelul profesional, cultural și politic. La îndemîna lui stau mii și mii de biblioteci, cămine culturale, teatre, cinematografe, expoziții, muzee, cabinete tehnice, cercuri agrotehnice,

cercuri ale naturaliştilor şi aşa mai departe. Toate acestea, împreună cu şcolile de toate gradele, care au larg deschise porţile în faţa tinerilor muncitori şi ţărani, le dau putinţa să-şi îmbogăţească zi cu zi cunoştinţele ştiinţifice, tehnice şi de cultură generală, îi ajută să se educe într-un spirit nou, comunist.

Documentele Congresului al III-lea al P.M.R. arată că este de datoria organizaţiilor de tineret şi a altor organizaţii obşteşti de a folosi din plin puternicul instrument de educare socialistă pe care-l reprezintă aşezămintele de cultură şi artă, a organiza în fiecare cămin, club, casă de cultură o activitate bogată şi atrăgătoare, avînd o sferă de cuprindere din ce în ce mai largă. Trebuie să manifestăm o grijă deosebită pentru îmbogăţirea activităţii cercurilor tinerilor naturalişti, a cluburilor, a bibliotecii, a căminelor culturale, a cinematografelor, a muzeelor, pentru a răspîndi în rîndurile tineretului nostru temeinice cunoştinţe politice şi ştiinţifice.

Organizaţia noastră nu este indiferentă faţă de influenţa prejudecăţilor şi superstiţiilor asupra unora dintre tinerii noştri. Statutul U.T.M., legea de bază a organizaţiei noastre, prevede printre îndatoririle de bază ale utemiştilor însuşirea concepţiei despre lume şi viaţă a clasei muncitoare, marxism-leninismul, ridicarea nivelului de cunoştinţe ştiinţifice, a nivelului cultural, îndatorirea de a stăpîni tehnica pentru a fi fruntaş în producţie, de a aplica cuceririle ştiinţei pentru a ridica necontenit productivitatea muncii etc. Prejudecăţile mistice şi superstiţiile sînt în totală contradicţie cu concepţia despre viaţă pe care trebuie să o aibă membrii organizaţiei revoluţionare de tineret. Tocmai de aceea, toţi utemiştii trebuie să muncească perseverent pentru însuşirea marxism-leninismului, a cunoştinţelor ştiinţifice despre natură, a cunoştinţelor de cultură generală.

Problema răspîndirii cunoştinţelor ştiinţifice despre natură şi societate în rîndurile tineretului este o problemă foarte importantă. Munca de propagare a cunoştinţelor ştiinţifice este principalul mijloc de combatere a concepţiilor înapoiate. Acestea pot fi lichidate numai printr-o îndelungată şi răbdătoare muncă de lămurire şi convingere, de transmitere a cunoştinţelor ştiinţifice.

Organizaţiile U.T.M. dau şi trebuie să dea o atenţie tot mai mare popularizării ştiinţei în rîndurile tineretului. Statutul U.T.M. cere membrilor organizaţiei să se ocupe de ridicarea continuă a nivelului politic şi cultural, să muncească fără preget pentru cucerirea ştiinţei, tehnicii şi culturii înaintate, să cultive înaltele trăsături morale ale comuniştilor, să lupte împotriva influenţelor şi rămăşiţelor ideologice burgheze din conştiinţa tineretului, a misticismului. Numai în felul acesta tinerii noştri vor putea deveni constructori înflăcăraţi ai socialismului, care să-şi închine cu abnegaţie întreaga lor viaţă construirii socialismului şi comunismului în patria noastră.

Viaţa, practica muncii de organizaţie ne arată că tocmai pătrunderea ştiinţei şi culturii în masele largi de tineri face ca influenţa prejudecăţilor şi superstiţiilor să scadă neîncetat. În centrul acţiunii de popularizare a ştiinţei stă lămurirea maselor largi de tineri asupra unor probleme ca: alcătuirea lumii, a corpurilor cereşti, originea vieţii şi omului pe Pămînt, popularizarea largă a cuceririlor fizicii, biologiei, chimiei, astronomiei, psihologiei etc. O atenţie tot mai mare trebuie dată popularizării şi explicării succeselor epocale ale ştiinţei sovietice în cucerirea spaţiului cosmic, care stîrnesc un puternic interes în rîndurile celor mai largi mase de tineri. Organizaţiile U.T.M. sînt chemate să organizeze cu pricepere timpul liber al tineretului, distracţia lui, în aşa fel încît reuniunile, manifestările cultural-educative, conferinţele, simpozioanele să fie atractive şi

interesante, pline de conținut educativ. Convorbirile politice și cele științifice trebuie astfel organizate încît tinerii să poată găsi răspunsuri clare, simple, inteligente și atrăgătoare la întrebările lor în legătură cu fenomenele lumii înconjurătoare, atît din natură, cît și din societate.

Organizațiile de bază U.T.M. organizează această activitate împreună cu toate celelalte organizații de masă și culturale, sub conducerea și îndrumarea organizațiilor de partid.

Experiența a arătat că acolo unde sînt bine organizate, dau rezultate bune în răspîndirea cunoștințelor științifice cercurile tinerilor naturaliști, conferințele pe teme științifice, tehnice, literare și artistice, serile de întrebări și răspunsuri. La sate, o mare însemnătate are de asemenea munca de lămurire de la om la om, organizarea șezătorilor, a activității cultural-artistice de duminica.

Ca și în celelalte domenii de activitate, în munca de popularizare a științei, succesul depinde în bună măsură de oamenii cărora li se încredințează această sarcină. Ei nu pot fi aleși la întîmplare. Propagandiștii, lectorii, conferențiarii trebuie aleși cu multă grijă din rîndurile celor bine pregătiți din punct de vedere ideologic și cu temeinice cunoștințe științifice de specialitate. În organizarea unor asemenea acțiuni cultural-științifice, organizațiile U.T.M. trebuie să invite, în fața tinerilor, cît mai mulți oameni de știință, de diferite specialități, scriitori și artiști etc.

Însușirea bazelor marxism-leninismului, a politicii partidului nostru, a unor temeinice cunoștințe despre natură și societate este calea principală în lupta pentru ridicarea nivelului politic-ideologic, cultural-științific al tineretului, pentru formarea unei generații tinere culte, încrezătoare în forțele sale, demnă de măreața epocă a socialismului victorios.

„Organizația noastră, pe care partidul o consideră principalul său ajutor în educarea comunistă a tinerei generații — se spune în raportul prezentat la Congresul al III-lea al U.T.M. — *este datoare să-și intensifice pe toate căile munca ideologică și politico-educativă, pentru a contribui din plin, în condițiile noii etape de dezvoltare a societății noastre, la creșterea continuă a conștiinței socialiste a maselor tineretului."*

TEME PENTRU DISCUȚII

1. Ce este știința și în ce constă forța ei de neînvins?
2. Ce este religia și în ce constă caracterul ei reacționar?
3. Religia — armă ideologică în mîna claselor exploatatoare.
4. Răspîndirea științei și culturii în rîndurile tineretului — sarcină de mare însemnătate a organizațiilor de bază U.T.M. Ce fac tinerii din organizația noastră de bază pentru popularizarea și însușirea cunoștințelor științifice și de cultură generală?

Bibliografie

F. Engels: Rolul muncii în procesul transformării maimuței în om, Ed. Politică, 1957.
V. I. Lenin: Despre religie, Ed. Politică, 1956, pag. 7—11.
A. Kolman: Știința și credința în dumnezeu, Ed. Politică, 1959.
E. Tucikov: Știința împotriva superstițiilor, Ed. „Cartea Rusă", 1957.
I. M. Gheorghiu: Cum a reușit omul să stăpînească forțele naturii, Broșura nr. 251, S.R.S.C., 1957.
Dinu Ion: Universul văzut de știință și religie, S.R.S.C., 1959.
D. Iaroslavski: Biblia pentru credincioși și necredincioși, Ed. Politică, 1960.
A. Gurev: Despre credința în dumnezeu, Ed. Politică, 1958.

PĂRINȚII MEI

de DUMITRU CORBEA

Părinții mei au fost iobagi,
Coborîtori din robi din evul mediu,
Credeau în dumnezeu, în magi
Și așteptau un soare cald și pentru dînșii.

Noaptea, tîrziu, veneau de pe moșie
Cu mîinile crăpate, pline de noroi.
Tata-njura, c-o dîră sîngerie
De-arapnic pe-obraz, de la vătaf.

Mama plîngea în fața icoanelor vechi
Și-și ștergea din cînd în cînd sudoarea frunții
Ce cobora la vale-n picături perechi
Ca apa uncropită de la soare.

Mîncam apoi o ceapă, usturoi
Cu mămăligă rece, de cu seară,
Și adormeam înflămînziți și goi,
Înfricoșați de ziua care vine...

VENIŢI CU NOI

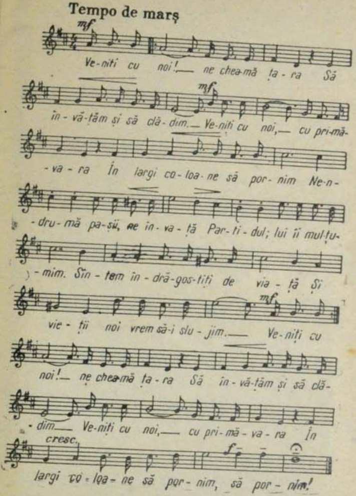
Versuri de FLORENŢA ALBU — Muzica de HILDA JEREA

Veniţi cu noi! Ne cheamă ţara
Să învăţăm şi să clădim,
Veniţi cu noi, cu primăvara,
In largi coloane să pornim
Ne-ndrumă paşii, ne învaţă
Partidul; lui îi mulţumim
Sîntem îndrăgostiţi de viaţă
Şi vieţii noi vrem să-i slujim

Veniţi cu noi pe şantiere,
Brigăzi de tineri muncitori.
Sub marşul nou, trecutul piere,
Işi cresc lumina noii zori
Din ape vom stîrni lumina,
Din arse cîmpuri, trandafiri
Clădim o viaţă mai senină,
Cu vise noi, cu mari iubiri.

Veniţi cu noi! Ne cheamă ţara
Să învăţăm şi să clădim.
Veniţi cu noi, cu primăvara,
In largi coloane să pornim,
Să pornim!

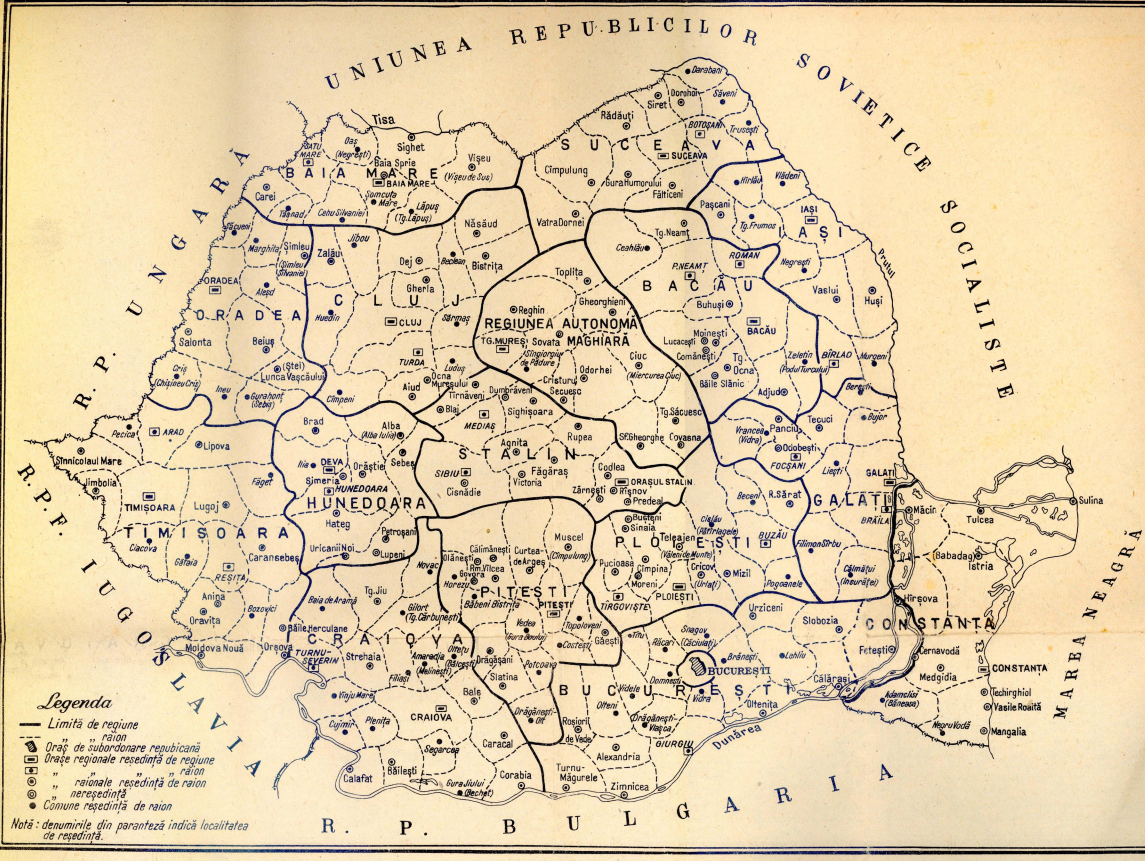
Dat la cules 26.X.960. Bun de tipar 15.XI.960. Tiraj 111.080 ex. Hîrtie tipar de 50 gr. m.p. Coli de tipar 8,5. Coli de editură 5,5. Format 32/84×108. Com. editurii 4.802. Ediția I. Planșe 2 tipo. A. 01218. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 371(R).

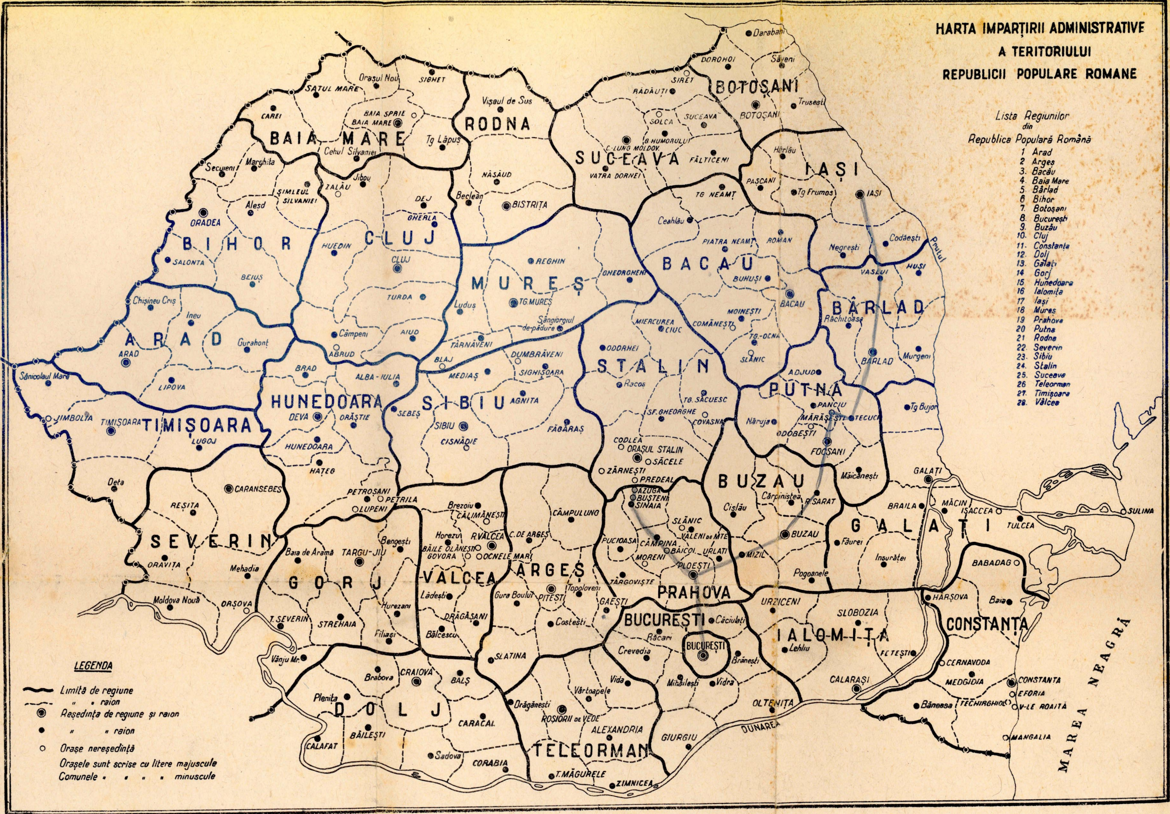
Tiparul executat sub com. nr. 1.853 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN",
București — R.P.R.

REPUBLICA POPULARA ROMINA-Harta Fizica

REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ — Harta Administrativă

HARTA IMPARȚIRII ADMINISTRATIVE
A TERITORIULUI
REPUBLICII POPULARE ROMANE
Lista Regiunilor
din
Republica Populară Română
1 Arad
2 Argeș
3. Bacău
4. Baia Mare
5. Bârlad
6. Bihor
7. Botoșani
8. București
9. Buzău
10. Cluj
11. Constanța
12. Dolj
13. Galați
14. Gorj
15. Hunedoara
16. Ialomița
17. Iași
18. Mureș
19. Prahova
20. Putna
21. Rodna
22. Severin
23. Sibiu
24. Stalin
25. Suceava
26. Teleorman
27. Timișoara
28. Vâlcea
LEGENDA
Limită de regiune
" " raion
Reședința de regiune și raion
" " raion
Orașe nereședință
Orașele sunt scrise cu litere majuscule
Comunele " " " minuscule
BAIA MARE
RODNA
SUCEAVA
BOTOȘANI
IAȘI
BIHOR
CLUJ
MUREȘ
BACAU
BÂRLAD
ARAD
STALIN
HUNEDOARA
SIBIU
PUTNA
TIMIȘOARA
BUZAU
SEVERIN
GALAȚI
GORJ
VÂLCEA
ARGEȘ
PRAHOVA
BUCUREȘTI
IALOMIȚA
CONSTANȚA
DOLJ
TELEORMAN
MAREA NEAGRĂ
DUNAREA
Prutul